

Penészlek Község Önkormányzat Képviselő-testületének 2025. október 02-án 09⁰⁰ órai kezdettel megtartott rendkívüli testületi ülésének

a., jegyzőkönyve

b., rendelete:

**b., határozata: 69/2025. számtól
74/2025. számig**

T Á R G Y S O R O Z A T A

Napirend előtt:

Polgármester beszámolója a két ülés között történt eseményekről

NAPIREND:

1.) Penészleki Micimackó Óvoda pedagógiai programjának megtárgyalása

**Előadó: Bíró Péter polgármester
/írással előterjesztés/**

2.) Az Önkormányzatok rendkívüli támogatása pályázat benyújtásához felhatalmazás

**Előadó: Bíró Péter polgármester
/szóbeli előterjesztés/**

3.) Magyar Falu Program útfelújítás pályázat árajánlatok megtárgyalása

**Előadó: Bíró Péter polgármester
/írással előterjesztés/**

4.) Egyebek

Penészlek, 2025. október 02.

**Bíró Péter
polgármester**

JEGYZŐKÖNYV

Készült Penészlek Község Önkormányzat Képviselő-testületének 2025. október 02-án 09⁰⁰kor megtartott testületi üléséről.

Jelen vannak: Biró Péter polgármester
Varga Károly alpolgármester
Molnárné Kemény Katalin képviselő
Molnár Balázs képviselő
Klenik Csaba képviselő
Mátyus Sándorné képviselő
Klenik Sándor képviselő

Tanácskozási joggal vett részt: Nagy László jegyző

Biró Péter polgármester köszöntötte a testületi ülésen megjelenteket.

Megállapította, hogy a Képviselő- testület határozatképes, mivel 7 fő testületi tagból 7 fő jelen van.

Jegyzőkönyv hitelesítőnek Klenik Sándor képviselőt javasolta.

A Képviselő- testület egyhangúlag, 7 igen szavazattal az alábbi határozatot hozta:

**Penészlek Község Önkormányzat
Képviselő- testületének
69/2025.(X.02.)
határozata**

jegyzőkönyv hitelesítő megválasztásáról

A Képviselő- testület

Klenik Sándor képviselőt jegyzőkönyv hitelesítőnek megválasztotta

Biró Péter polgármester javasolta, hogy az első és a harmadik napirendi pont megtárgyalását cseréljék meg, mert az óvodavezetőnek elfoglaltsága van.

Kérdés, hozzászólás nem hangzott el.

A képviselő- testület egyhangúlag, 7 igen szavazattal az alábbi határozatot hozta:

Penészlek Község Önkormányzat
Képviselő- testületének
70/2025.(X.02.)
határozata

a napirend megtárgyalásáról

A Képviselő- testület

a 2025. október 02-i ülés napirendjét az alábbiak szerint fogadta el:

Napirend előtt:

Polgármester beszámolója a két ülés között történt eseményekről

NAPIREND:

1.) Penészleki Micimackó Óvoda pedagógiai programjának megtárgyalása

Előadó: Biró Péter polgármester

/írásos előterjesztés/

2.) Az Önkormányzatok rendkívüli támogatása pályázat benyújtásához felhatalmazás

Előadó: Biró Péter polgármester

/szóbeli előterjesztés/

3.) Magyar Falu Program útfelújítás pályázat árajánlatok megtárgyalása

Előadó: Biró Péter polgármester

/írásos előterjesztés/

4.) Egyebek

Napirend előtt:

Biró Péter polgármester a ravatalozóban függönyt cseréltek, a kültéri padok is felújításra kerültek. Megköszönte Nagy Sándor helyi bútorasztalos segítségét. Azt is elmondta, jelenleg folyik a temetőben egy felmérés, mely síremlékek sérültek meg a viharban, a hozzátartozókat is fogják értesíteni. A ravatalozóban mindenszentekre szeretnék a mosdókat helyreállítani, hogy a hozzátartozók tudják azt használni. A Pénészlek Jövőjéért Egyesület Polgárőrség jelenleg bővítés alatt van. A templomban Monostori Viktória művésztanár ikonfestő tárlata tekinthető meg majd október ötödikétől november közepéig. Élelmiszerbanktól egy fél év alatt körülbelül összesen

tizennégy alkalommal kaptunk adományt. Ebben voltak tartós élelmiszerek, gomba és pékáru összesen 16 millió 600 ezer forint értékben. Megköszönte Mátyus Sándorné képviselőasszonynak a segítségét. Az iskolában jól haladnak a felújítással. Úgy látja, hogy néhány héten belül készen lesz. A viharkában sérült épületekről származó veszélyes hulladék -pala, hullámpala- közel 20 tonna lett elszállítva a településről. Házi segítségnyújtással kapcsolatban a kistérségi társulás vezetőségével elkezdte az egyeztetéseket. Útfelújításra közel 14 millió forintot nyert az önkormányzat, amely keretén belül a templomtól a Széchenyi utca lesz felújítva. Házszámváltozásokkal kapcsolatban a jegyző úr kiküldött egy tájékoztatót, az is folyamatban van. Önkormányzatok rendkívüli támogatása, az önkormányzat már adott be kérelmet, de még mindenképpen jó lenne egyet beadni, erről majd egyébként fognak is beszélni. Október 03-án tíz órakor lesz megtartva az idősek napja a színpados teremben. Erre a nyugdíjasokat, időseket, szépkorúakat szeretettel várják a testületi tagokkal együtt.

Kérdés, hozzászólás nem hangzott el.

Képviselő- testület egyhangúlag, 7 igen szavazattal az alábbi határozatot hozta:

**A Penészlek Község Önkormányzat
Képviselő- testületének
71/2025.(X.02.)
határozata**

a polgármester napirend előtti beszámolójának elfogadásáról

A Képviselő- testület

a polgármester napirend előtti beszámolóját elfogadta

Sorrendben az első napirendi pont tárgyalása következett

1.) Penészleki Micimackó Óvoda pedagógiai programjának megtárgyalása

A napirendi pont tárgyalásakor jelen volt Sebők Mária intézményvezető is.

Molnár Balázs képviselő megkapták a dokumentumot. A dokumentum végén van egy legitimációs záradék, amiben a szülői munkaközösségnek véleménynyilvánítási, a nevelőtestületnek elfogadási, a vezetőnek jóváhagyási, a testületnek pedig egyetértési kötelezettsége van. Ebből adódóan a testületnek szakmai értékelése, véleményezése nincs vagy nem szükséges. Csak tartalmilag vizsgálta a dokumentumot. Véleménye

szerint néhány dologot esetleg érdemes lenne átgondolni. Az egyik a 41. oldalon az óvoda felújítással kapcsolatban a pályázati összeg az negyvenegy plusz tizenhárom millió, ötvennégy millióként van jelölve, de egyébként a publikus információk szerint, ami a település weboldalán is kint van, ez több mint hatvanhárom millió forint. Ezt meg kellene nézni, hogy melyik a pontos adat, ne legyen benne valótlan információ. A 47. oldalon a kapcsolattartás a tágabb környezettel, fenntartóval itt az igazgató beszámolója van jelölve, amennyiben igény van rá zárójelbe téve. Tavaly december 13-án polgármester úr által javasolt módosításokkal elfogadták a munkatervet, amelyben az augusztusi ülésre volt betervezve a Penészleki Micimackó Óvoda 2024/2025-es év nevelési tevékenységéről beszámoló. Hogyha megoldható, akkor augusztusban tartsa meg az óvodavezető a beszámolóját, s akkor nem csúsznak ki a határidőkből. 73. oldalon van takarékos szemlélet pontban egy napelemes áramforrás, ami még hiányosság, nem üzemel. Meg kellene oldani a beüzemelését. 90. oldalon óvodai ünnepek és egyéb programok. Megkérdezte az önkormányzattal más intézményekkel történt-e egyeztetés?

Sebők Mária intézményvezető mindig egyeztetnek, a jövőben is egyeztetni fognak.

Molnár Balázs képviselő az óvoda helyi pedagógiai programjának a teljes példányának hozzáférhetőnek kell lennie, többek között a Penészlek önkormányzat honlapján is, emiatt egy kis időt lehet érdemes lenne rászánni formai és egyéb szempontból.

Sebők Mária intézményvezető módosították az alapprogramot, az új törvény változásait átvezették, amely 2025. április 01-től hatályos. A törvényi részében a negyvenöt perces tevékenység az iskolába induló gyerekeknél, a fenntarthatóság és a környezettudatos nevelést bővítették ki. Át fogják nézni. Kérni fogja az önkormányzat segítségét a pályázati összegek pontosításával kapcsolatban.

Molnár Balázs képviselő szakmailag a testületnek nincsen jogköre, hogy véleményezze a pedagógiai programot. **Csak arra szeretne volna felhívni a figyelmet, hogy nézzék át a számadatokat, ne kerüljenek bele valótlan információk.**

Mátyus Sándorné képviselő az óvodának és az önkormányzatnak, valamint a család és gyermekjóléti szolgálatnak nagyon jó a kapcsolata. Odafigyelnek a gyerekekre, bármi probléma van, keresik az önkormányzatot, illetve a gyermekjóléti szolgálatot.

Sebők Mária intézményvezető a beszámoló és a munkaterv is szépen dokumentálva van az óvodában is. Augusztusban mindig be szokta nyújtani a beszámolót is.

A napirendi ponttal kapcsolatban több kérdés, hozzászólás nem hangzott el.

A Képviselő- testület egyhangúlag, 7 igen szavazattal az alábbi határozatot hozta

Penészlek Község Önkormányzat
Képviselő- testületének
72/2025.(X.02.)
határozata

a Penészleki Micimackó Óvoda pedagógiai programjával kapcsolatban

A Képviselő- testület

- 1.) Megismerte az óvoda pedagógiai programját és az abban foglaltakkal egyetért.**
- 2.) Felkéri az intézményvezetőt a szükséges pontosítások elvégzésére.**

Határidő: 2025. október 15.
Felelős: intézményvezető

Sebők Mária intézményvezető elhagyta a tanácsstermet.

Sorrendben a második napirendi pont tárgyalása következett

- 2.) Önkormányzatok rendkívüli támogatása pályázat benyújtásához felhatalmazás**
- 3.)**

Biró Péter polgármester nyújtottak már be rendkívüli támogatás pályázatot idén, most igazából csak egy felhatalmazást szeretne kérni ahhoz, hogy egy újabb pályázatot benyújtsanak.

Klenik Csaba képviselő megkérdezte, mindig kell új felhatalmazás?

Nagy László jegyző kéri a Kincstár mindig az új felhatalmazást. Megvannak a tartalmi követelmények, mindig csatolni kell a pályázathoz új testületi határozatot.

Molnár Balázs képviselő megkérdezte, mi a pályázat tartalma?

Biró Péter polgármester a visszafizetések és egy-két számla elmaradás van benne, de nem jelentős. A részletfizetéseket szeretnék belőle törleszteni.

A napirendi ponttal kapcsolatban több kérdés, hozzászólás nem hangzott el.

A Képviselő- testület egyhangúlag, 7 igen szavazattal az alábbi határozatot hozta:

Penészlek Község Önkormányzat
Képviselő- testületének
73/2025.(X.02.)
határozata

az önkormányzatok rendkívüli támogatására vonatkozó igény benyújtásáról

A Képviselő- testület:

- 1. Megtárgyalta és elfogadta, hogy Penészlek Község Önkormányzata a Magyarország 2025. évi központi költségvetéséről szóló 2024. évi XC. törvény 3. melléklet 2.1.5. pontja alapján -figyelembe véve a helyi önkormányzatokért felelős miniszter és az államháztartásért felelős miniszter pályázati kiírásban foglaltakat- pályázatot nyújt be az önkormányzatok rendkívüli támogatásának igénylése céljából.**
- 2. Felhatalmazza a polgármestert a pályázat benyújtására**

Felelős: Biró Péter polgármester
Határidő: 2025. október 31.

Sorrendben a harmadik napirendi pont tárgyalása következett

3.) Magyar Falu Program útfelújítás pályázat árajánlatok megtárgyalása

Biró Péter polgármester a településen nincs olyan helyi vállalkozó, aki alkalmas lenne az útfelújítás kitelezésére. Természetesen egyeztetett velük, de jelezték, hogy ebben ők most nem kívánnak részt venni, ezért tőlük nem is kért árajánlatot. Három céget kért fel, hogy adjanak be árajánlatot. A kiválasztásuk szempontja az volt, hogy az adott feladat elvégzésére szakmailag és pénzügyileg is alkalmasak legyenek. A cél az volt, hogy összehasonlítható, reális ajánlatok álljanak rendelkezésre, és a döntést a testület teljes átláthatóság mellett hozza meg. Mindhárom árajánlat helyrajzi számokra van lebontva. 476, 477. Kettő tartalmazza mind a kettő helyrajzi számot. Az egyik sajnos nem. Kérte, hogy pótolják, de ezt nem tették meg határidőre, úgyhogy itt csak egy helyrajzi szám van. A három árajánlat Páll-Csekk Kft., LD Építő Kft., Ujgold Kft. A Ujgold Kft. tizenkét millió tizenegyezer-hétszáz-kilencvenkettő forint. Ez ugye a 476-os helyrajzi számra vonatkozó. Az LD Építő Kft. tizenhárom millió kétszázhuszonhatezer-hatszáznegyvennégy. Páll-Csekk Kft. tizenhárom millió nyolcszázhuszonnyolcezer-kétszáznyolc forint. A 477 helyrajzi számra vonatkozóval az Ujgold Kft. kilencszáznegyvenkét ezer-hétszáz. LD Építő Kft. egymillióötvenezer-kilencszázhuszonhat és a Páll-Csekk Kft.-től nem kaptak erre vonatkozóan adatokat. Azt javasolta, hogy a legolcsóbb ajánlatot kell elfogadni, azt pedig az Ujgold Kft. adta.

Mátyus Sándorné képviselő megkérdezte, a cégek le lettek ellenőrizve?

Biró Péter polgármester igen, ez egy szempont volt, hogy pénzügyileg és szakmailag is teljesíteni tudják a feladatot.

A napirendi ponttal kapcsolatban több kérdés, hozzászólás nem hangzott el.

A Képviselő- testület egyhangúlag, 7 igen határozattal az alábbi határozatot hozta:

Penészlek Község Önkormányzat
Képviselő- testületének
74/2025.(X.02.)
határozata

a Penészlek belterületi 476 és 477 hrsz-ú utak felújításával kapcsolatban

A Képviselő- testület

- 1.) Megállapítja, hogy a Magyar Falu Program -UHJ/2025 jelű, út, híd járda építése, felújítása, gyalogos-átkelőhely kialakítása, fejlesztése megnevezésű pályázat támogatása révén a Penészlek belterület 476 és 477 helyrajzi számú aszfalt burkolatú utak felújítására -az önkormányzat ajánlatkérése alapján- határidőig 3 (három) árajánlat érkezett.**
- 2.) Az utak felújításra érkezett ajánlatok közül -mint helyrajzi számonként külön-külön, és egybevontan összességében is- az UJGOLD Kft. (4342 Terem, Új utca 10. ajánlatát fogadja el az alábbiak szerint:**
 - 476 hrsz-ú út felújítása 9.458.104 Ft+ ÁFA (2.553.688 Ft) mindösszesen: 12.011.792 Ft**
 - 477 hrsz-ú út felújítása 742.284 Ft+ ÁFA (200.416 Ft) mindösszesen: 942.700 Ft****Mindösszesen: 12.954.492 Ft (ÁFA-val)**
- 3.) A Páll- Csekk Kft. (4324 Kállósemjén, 073/2) kizárólag a 476 hrsz-ú út felújítására tett 13.828.208 Ft összegű (ÁFA-val) árajánlatát megköszöni, de nem fogadja el.**

Az LD Építő Kft. (4300 Nyírbátor, Zrínyi utca 1. I/17.) 476 és 477 hrsz-ú utak felújítására tett mindösszesen 14.277.570 (ÁFA-val) összegű árajánlatát megköszöni, de nem fogadja el.
- 4.) Felhatalmazza a polgármestert az ajánlattevők értesítésére és a nyertes ajánlattevővel (UJGOLD Kft.) a vállalkozói szerződés megkötésére, a kivitelezés lebonyolítására.**

Határidő: 2025. október 31.
Felelős: polgármester

Sorrendben a negyedik napirendi pont tárgyalása következett

4.) Egyebek

Klenik Csaba képviselő megkeresték az iskolában dolgozók, hogy tízóraira a gyerekek nem kapnak kakaót és teát. Egy új hűtő is kellene, mert a régi rossz.

Biró Péter polgármester fognak venni majd egy hűtőt. Egyeztetett az igazgató asszonnyal, tejet kaptak a gyerekek, a teát és a kakaót is meg fogják oldani.

Klenik Csaba képviselő a teát meg kellene főzni, azt nem lehet a mikrohullámú sütőben megcsinálni.

Biró Péter polgármester arról volt szó, hogy a teát megcsinálják az iskolában.

Nagy László jegyző a házszámozással kapcsolatban. Törvény írja elő, most értek oda a munka menetében, hogy meg tudják oldani. Utoljára a 70-es, 80-as években voltak összefüggően átszámozva a településeken terek, utcák, utak. A szabályozásnak az a lényege, hogy minden belterületi ingatlannak, illetve tanyának is házszámmal kell rendelkeznie. Vannak üres ingatlanok, amelyek önálló helyrajzi számmal rendelkeznek, mingyegyiknek házszám is rendelkeznie kell. Az elmúlt több évtized alatt a telekalakítások, telekösszevonások miatt település szinten is több ingatlannak változott meg a helyrajzi száma, amit új házszámmal kell ellátni. Amikor a lakosság megnézi a saját ingatlana tulajdoni lapját, akkor láthatja rajta, van egy megjegyzés, hogy felülvizsgálat alatt. Jelenleg tudnak igazást kiadni pályázathoz, hatósági ügyintézéshez. Most elkezdték a házszámok felülvizsgálatát az Ady Endre és a Domb utcán. Meghatározott rend szerint haladnak majd végig a településen. Erről a lakosságnak minden ingatlanhoz küldenek egy tájékoztatót. A lakosság részéről nem jár semmivel, nem kell otthon lenni, külső szemrevételezéssel, a rendelkezésre álló adatok, információk birtokában a hivatal megképzí az új házszámokat. Nem kívánságműsor, hogy ki hanyas számot szeretné viselni, a hivatal a rá vonatkozó szabályok szerint adja meg a számot. Ennek a végén egy határozatot kap az ingatlantulajdonos, hogy milyen új számot visel az ingatlana. Szerencsés esetben nem fog változni, különösen azok, akik az utca elején laknak, hogy a kettő, négy, egy, három, öt számmal bírnak, de már itt az Ady Endre utcán is rögtön tolódik a bal oldal, mert az a kis fás rész az nem volt házszámmal ellátva és emiatt az egész utca eltolódik. A tennivalók a határozat kézhezvétele után. A földhivatalban a hivatal határozata alapján automatikusan átvezetik a házszámot. Ennek van egy technikai része, ezt nem részletezem, mert elég bonyolult. Mit jelent ez? A határozat alapján, akinek változik a lakcíme ingyenesen kicserélik a lakcímkártyát. Ebben majd megpróbálnak valahogy úgy együtt működni a Kormányablakkal, hogy, akinek szüksége van új lakcímkártyára annak ne kelljen nagyon sokat várakoznia. Ami a kellemetlen rész, hogy akinek van a NAV-nál, az Agrárkamaránál vagy a Kincstárnál tevékenysége, azoknál ezt a változást, a házszámváltozást jelezni kell. A közterületek megnevezései tehát, hogy tér, Szabadság tér vagy az utcák, azokkal rendben vagyunk, azok nem fognak sehol sem változni. Tehát hogyha a lakosság jön majd ilyen olyan

panasszal, hogy miért kell ezt csinálni, nem lehet ettől eltekinteni, Ez egy kötelező dolog, ezt meg kell csinálni, és remény szerint ez évtizedekre előremutató lesz. Tehát, bízunk abban, hogy, hogy évtizedek múlva is ezek a házszámok állják majd a helyüket. Nagy feladatot jelent a hivatal dolgozóinak ez a házszámozás. Nézni kell a térképet, a valóságot, megkérdezni a helyben lakókat, hogy hol van a telekhatár. Tehát nem mindig megy olyan nagyon simán. Ebben kérte a lakosság együttműködését is. Egy sima lakcímbeljelentés is gondot okozhat. Ha a hosszútávú hatását nézik, akkor mindenképpen egy előnyös dolog lesz.

Molnár Balázs képviselő a ravatalozó felújításával kapcsolatban a polgármester úr a napirend előtti beszámolójában megköszönte a segítők munkáját. Megköszönte mindenki másnak is a segítségét, mert voltak ott közmunkások is munkaidőn túl, s a lakosság részéről is páran. Kérte a lakosságot, hogy ugyanezzel a lendülettel, akinek van ereje, erőforrása, egyéb segítése más önkormányzati ingatlanok felújításával kapcsolatban, az ne tartsa magában. Az elmúlt egy évről nem nagyon esett még szó, megköszönte a munkáját a területi tagoknak, és az önkormányzati dolgozóknak. Falubusszal kapcsolatban október 23. csütörtök békemenetre szeretnék elkérni a lakosok a buszt. Megkérdezte, hogy ezt polgármester úrnak kell jelezni? Nem nagyon volt még erre lakossági igény. Megkérdezte azt is, van-e arra lehetőség, hogy az időseket főleg vasárnaponként a templomba szállít a falubusz? Kellene egy igényfelmérés a falugondnok segítségével, hogy hányan szeretnének esetleg így feljutni a szent liturgiára.

Biró Péter polgármester megkérdezte Molnár Balázs képviselő úrtól vállalja-e az igényfelmérés elvégzését?

Molnár Balázs képviselő szívesen felvállalja, mert van olyan jelzés a lakosság felől, hogy jó lenne. A jelenlegi jelzéseket összegyűjti. Egyeztetni fog a falugondnokkal is. Az eseti igénybevételt pedig intézheti a polgármester úr is.

Biró Péter polgármester elmondta ha, a képviselők beszélnek a lakossággal, akkor nem feltétlenül kell megvárni a következő testületi ülést, hanem nyugodtan, bejöhetnek a hivatalba, keressék meg őt s beszélhetnek ezekről a kérdésekről. Nyilván hogyha olyan fontos, akkor egyértelmű, hozzák a testület elé, de akkor viszont azt kérte, hogy előtte kapjon már egy listát, hogy szépen fel tudjon készülni a kérdésekre. Ha a lakosságnak bármilyen kérdése van, nyugodtan bejöhetnek a hivatalba. Azt kérte legyen meg a képviselők és a polgármester között egy kommunikáció, ne járjanak el egymás mellett. Ötletelhetnek menet közben is.

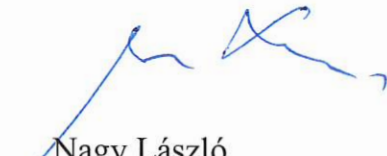
Mátyus Sándorné képviselő szó volt az élelmiszerbankos adományról. Szeretné megköszönni az önkormányzatnak is a hozzáállását ehhez az egészhez. A szállításban az önkormányzat veszi ki a részét és az osztásban is. Nekik is megköszönte a munkát. Magyarország kormányának is köszönettel tartoznak azért, hogy a támogatást megkapta a település.

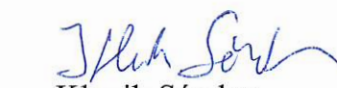
A napirendi ponttal kapcsolatban több kérdés, hozzászólás nem hangzott el.

Biró Péter polgármester mindenkinek megköszönte a részvételt, s az ülést 9⁵⁰-kor bezárta.

Biró Péter
polgármester

Nagy László
jegyző

Klenik Sándor
jegyzőkönyvhitelesítő

Jelenléti ív

Penészlek Község Önkormányzat Képviselő – testületének

2025. október 02-án tartott testületi üléséről

Jelen vannak:

Biró Péter polgármester

.....

Nagy László jegyző

.....

Varga Károly képviselő

.....

Molnárné Kemény Katalin képviselő

.....

Molnár Balázs képviselő

.....

Klenik Sándor képviselő

.....

Mátyus Sándorné képviselő

.....

Klenik Csaba képviselő

.....

PENÉSZLEKI MICIMACKÓ ÓVODA

OM azonosító: 202363

HELYI PEDAGÓGIAI PROGRAM 1.sz. módosítás

Hatályos:
2025. szeptember 1-től

Tartalom

Tartalom	2
Törvényi háttér	4
Az óvoda adatai	6
I. BEVEZETŐ	7
1.1.Helyzetkép az óvodáról.....	9
II. GYERMEKKÉP, ÓVODAKÉP	10
2.1.Gyermekekép.....	10
2.2.Óvodakép	10
III. AZ ÓVODAI NEVELÉS FELADATAI	11
3.1. Alapelveink, célkitűzéseink	11
3.2. Az óvodai nevelés célja	12
3.3. Az óvodai nevelés általános feladatai	15
3.3.1.Az egészséges életmód alakítása.....	15
3.3.2. Az érzelmi, az erkölcsi és az értékorientált közösségi nevelés	27
3.3.3.Az anyanyelvi, az értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása	32
IV. AZ ÓVODAI ÉLET MEGSZERVEZÉSÉNEK ELVEI	35
4.1.Személyi feltételek.....	35
4.1.1.Pedagóguskép	35
4.1.2.Dajka kép	38
4.1.3.Továbbképzési alapelveink	39
4.2.Tárgyi feltételek.....	39
4.3. Az óvodai csoportok kialakítása és működése.....	40
4.3.1. Az óvodai csoportok kialakításának szempontjai	40
4.4. Az óvoda kapcsolatai	43
4.4.1. A családdal való együttműködés	43
4.4.2.Kapcsolat a tágabb környezettel	45
V. AZ ÓVODAI ÉLET TEVÉKENYSÉGFORMÁI.....	47
5.1.Játék	47
5.2.Verselés, mesélés	51
5.3.Ének, zene, énekes játék, gyermektánc.....	55
5.4. Rajzolás, festés, mintázás, kézimunka.....	61
5.5.Mozgás.....	64
5.6. A külső világ tevékeny megismerése.....	69

5.6.1. Matematikai tartalmú nevelés a külső világ tevékeny megismerése közben és minden nevelési lehetőséget kihasználva.....	74
5.7. Munka jellegű tevékenységek.....	75
5.8. A tevékenységekben megvalósuló tanulás	80
VI. ÓVODAI ÜNNEPEK, HAGYOMÁNYOK ÁPOLÁSA	84
6.1. Intézményi szintű óvodai ünnepek és egyéb programok.....	85
6.2. Csoport szintű óvodai ünnepek és egyéb programok	86
VII. SAJÁTOS FELADATOK A GYERMEKVÉDELEMBEN	87
7.1. Helyzetelemzés.....	87
7.2. Alapelvünk.....	88
7.3. Gyermekvédelem – gyermekvédelmi feladatok.....	89
7.4. Kiemelt figyelmet igénylő gyermekek	91
7.4.1.a.) A Sajátos Nevelési Igényű gyermekek nevelése, rehabilitációs és rehabilitációs tevékenységek	91
7.4.1.b.) Beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek	95
7.4.1.c.) Tehetséggondozás az óvodában	96
7.4.2. A hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek fejlesztő, integrációs programja	97
VIII. A PEDAGÓGIAI PROGRAM MEGVALÓSULÁSÁNAK.....	99
NYOMON KÖVETÉSE, ELLENŐRZÉSE	99
8.1. A nevelőmunka tervezése, ellenőrzése, értékelése	100
8.2. Az óvodás gyermekek mérése, értékelése.....	103
IX. AZ ÓVODA SPECIÁLIS SZOLGÁLTATÁSAI.....	104
Meléklet 20/2012. (VIII. 31) EMMi rendelethez a nevelési oktatási intézmények kötelező (minimális) eszközeiről és felszereléseiről	105
LEGITIMÁCIÓS ZÁRADÉK	110

Törvényi háttér

- 2011.évi CXCV. törvény a nemzeti köznevelésről
- 20/2012. (VIII.31.) EMMI rendelet a nevelési- oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról,
- 229/2012. (VIII.28.) kormányrendelet a nemzeti köznevelésről szóló törvény végrehajtásáról,
- 32/2012. (X. 8.) EMMI rendelet a Sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének irányelve és a Sajátos nevelési igényű tanulók iskolai oktatásának irányelve kiadásáról
- A 2/2005. évi (III.1.) OM rendelet a „Sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének irányelve” kiadásáról
- 2003.évi CXXV. törvény az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról
- 2011.évi CLXXIX. törvény a nemzetiségek jogairól
- 1997. évi XXXI. törvény. a Gyermekek védelméről és gyámügyi igazgatásáról,
- A 149/1997. évi (IX.10.) sz. kormányrendelet a „Gyámhatósági, valamint a gyermekvédelmi és gyámügyi eljárásról”.
- A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény 40/A. § (2) bekezdés a) pontjának az egyes szociális és gyermekvédelmi tárgyú törvények módosításáról szóló 2015. évi CXXXIII. törvény 21. § (2) bekezdése által megállapított ag) alpontja
- Az 1998.évi XXVI. törvény a fogyatékos személyek jogairól és esélyegyenlőségének biztosításáról
- A Kormány 137/2018. (VII. 25.) Korm. rendelete az Óvodai nevelés országos alapprogramjáról szóló 363/2012. (XII. 17.) Korm. rendelet módosításáról
- Alapító okirat
- SZMSZ
- 2023. évi LII. törvény. a pedagógusok új életpályájáról
- A Kormány 77/2025. (IV. 15.) Korm. rendelete az Óvodai nevelés országos alapprogramjáról szóló 363/2012. (XII. 17.) Korm. rendelet, valamint egyes köznevelési tárgyú kormányrendeletek módosításáról

Az óvoda adatai

Az óvoda neve: Penészeleki Micimackó Óvoda OM:202363

Az óvoda címe: 4267 Penészlek, Vasvári P. út 53.
Telefon: 06-42-388-044

Az Óvoda fenntartója: Penészlek Község Önkormányzata
4267 Penészlek, Szabadság tér 5.
Telefon: 06-42-389-171

Alapításáról rendelkező határozat:

Penészlek Község Önkormányzatának Képviselő Testülete
a 20/2013.(V.16.) határozatával döntött a költségvetési szerv alapításáról

Alapítás módja: különválás

Alapítás dátuma: 2013. július 01.

Az intézmény irányító, felügyeleti szerve:

Penészlek Község Önkormányzatának Képviselő Testülete

Az óvodai csoportok száma: 2 gyermekcsoport

Felvehető maximális létszám: 50 fő

Az intézmény gazdálkodási besorolása:

Önállóan működő szakmai célú költségvetési keretekkel rendelkező intézmény

Az intézményben dolgozók foglalkoztatási jogviszonya: 2024. január 01-től köznevelési foglalkoztatott munkaviszony.

A költségvetési szerv alaptevékenységének kormányzati funkciók szerinti besorolása:

- 0091110: Óvoda nevelés ellátás szakmai feladatai
- 091120: Sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének, ellátásának feladatai
- 091140: Óvodai nevelés, ellátás működtetési feladatok

I. BEVEZETŐ

Az Óvodai nevelés országos alapprogramja (a továbbiakban: Alapprogram) a hazai óvodai neveléstörténet hagyományaira, értékeire, nemzeti sajátosságaira, a pedagógiai és pszichológiai kutatások eredményeire, a nevelésügy nemzetközileg elismert gyakorlatára építve – Magyarország Alaptörvényének értékeit és a Magyarország által aláírt nemzetközi szerződésekben vállalt kötelezettségeket figyelembe véve -meghatározza a magyarországi óvodákban folyó pedagógiai munka alapelveit.

Pedagógiai programunkat a helyi sajátosságok messzemenő figyelembevételével állítottuk össze. Programunk saját készítésű nevelési program, teljes mértékben megfelel az Alapprogramban foglaltaknak. Nem igényel sem különleges eszköztárat, sem a korábbi éveknél nagyobb anyagi fedezetet. Az óvodai nevelés nyelve a magyar.

Valljuk, hogy

- a gyermeket – mint fejlődő személyiséget **szeretetteljes** – gondoskodás és különleges védelem illeti meg;
- a gyermek nevelése elsősorban a család joga és kötelessége, s ebben az óvoda kiegészítő esetenként hátránycsökkentő szerepet töltenek be;
- az óvodai nevelés a gyermeki személyiség teljes kibontakoztatásának **elősegítésére kell irányulnia**
- az emberi jogok és a gyermeket megillető jogok tiszteletben tartásával **oly módon, hogy minden gyermek egyenlő eséllyel részesülhessen színvonalas nevelésben, és**
- az óvodás gyermek tapasztalatait, érzelmeit, vágyait tevékenységein keresztül **fejezi ki, ezért a gyermeki tevékenységeknek a teljes nevelési időben érvényesülnie kell.**
- Az óvodai pedagógiai program elkészítésekor az alapprogram mellett **figyelembe vesszük a Sajátos nevelésű gyermekek óvodai nevelésének irányelveit is**
- megerősítésére irányul; az egyenlő hozzáférés biztosítás

Intézményünkben a pedagógus alapvető feladata a rábízott gyermekek nevelése az Óvodai nevelés országos alapprogramja szerint oly módon, hogy minden gyermek egyenlő eséllyel részesülhessen színvonalas nevelésben, amelynek során testileg, lelkileg, érzelmileg, értelmileg optimálisan fejlődik. Nyitottak vagyunk, partnerközpontú óvodaként működünk, nevelő tevékenységünket a gyermekek mindenekfelett álló érdekét szolgáló szempontok határozzák meg.

A Helyi Óvodai Pedagógiai Programunk biztosítja az óvodapedagógusok pedagógiai nézeteinek, értékrendjének, módszertani szabadságának érvényesülését, megkötéseket csak a gyermekek védelmében tartalmaz.

A pedagógus kötelessége különösen, hogy:

a) nevelő és oktató munkája során gondoskodik a gyermek személyiségének fejlődéséről, tehetségének kibontakoztatásáról, ennek érdekében tegyen meg minden tőle elvárhatót, figyelembe véve a gyermek egyéni képességeit, adottságait, fejlődésének ütemét, szociokulturális helyzetét,

b) a különleges bánásmódot igénylő gyermekekkel egyénileg foglalkozzon, szükség szerint együttműködjön gyógypedagógussal, konduktորral vagy a nevelést, oktatást segítő más szakemberekkel, a hátrányos helyzetű gyermek, tanuló felzárkózását elősegítse,

c) segítse a tehetségek felismerését, kiteljesedését, nyilvántartsa a tehetséges tanulókat,

d) előmozdítsa a gyermek, tanuló erkölcsi fejlődését, a közösségi együttműködés magatartási szabályainak elsajátítását, és törekedjen azok betartatására,

e) egymás szeretetére és tiszteletére, a családi élet értékeinek megismerésére és megbecsülésére, együttműködésre, környezettudatosságra, egészséges életmódra, hazaszeretetre nevelje a gyermekeket, tanulókat,

g) a gyermek testi-lelki egészségének fejlesztése és megóvása érdekében tegyen meg minden lehetséges erőfeszítést: felvilágosítással, a munka- és balesetvédelmi előírások betartásával és betartatásával, a veszélyhelyzetek feltárásával és elhárításával, a szülő – és szükség esetén más szakemberek – bevonásával,

h) a gyermekek, és a szülők, valamint a munkatársak emberi méltóságát és jogait maradéktalanul tiszteletben tartsa, javaslatokra, kérdéseikre érdemi választ adjon,

i) az ismereteket tárgyilagosan, sokoldalúan és változatos módszerekkel közvetítse, oktatómunkáját éves és tanórai szinten, tanulócsoporthoz igazítva, szakszerűen megtervezve végezze, irányítsa a tanulók tevékenységét,

k) részt vegyen a számára előírt pedagógus-továbbképzéseken, folyamatosan képezze magát,

m) a pedagógiai programban és az SZMSZ-ben előírt valamennyi pedagógiai és adminisztratív feladatait maradéktalanul teljesítse,

n) pontosan és aktívan részt vegyen a nevelőtestület értekezletein, a fogadóórákon, az ünnepségeken és az éves munkaterv szerinti rendezvényeken,

o) határidőre megszerezze a kötelező minősítéseket,

- p) megőrizze a hivatali titkot,
- q) hivatásához méltó magatartást tanúsítson,
- r) a gyermek, érdekében együttműködjön munkatársaival és más intézményekkel.

Nevelési filozófiánk: A nevelés növel. Nem mennyiséget ad, hanem minőséget.

Segít egy rózsának igazi rózsává válni. És egy gyereknek kibontakoztatni önmagát.”

(Müller Péter)

1.1.Helyzetkép az óvodáról

Penészlek község a megye keleti határán helyezkedik el, közel a román határhoz. Óvodánk 1967-ben épült két csoportos, 50 férőhelyes építmény, tágas, árnyas nagy udvarral. 2016 szeptembere óta a korábbi egy csoport helyett, már 2 csoporttal működik. 2017. és 2018. nevelési évben a TOP- 1.4.1-15-2016-SB1 Széchenyi 2020 Európai Unió pályázat keretében 41.000.000 Ft-ból megújult az épület, és több mint 13.000.000.Ft. értékben fejlesztő játékok, egyéb eszközök, és bútorok beszerzése vált lehetővé. A 2018/2019-es nevelési évet egy modern, korszerűen felszerelt intézményben kezdhettük meg.

Intézményünk a település egyetlen óvodája, minden jelentkező gyermek felvételre kerül. Az óvoda befogadóképessége a település mindenkori igényét ki tudja elégíteni.

Nagy a munkanélküliség, jellemző az alacsony iskolázottság a település lakóira. Az óvodába járó gyermekek 70 %-a roma származású. Gyermekeink többségére jellemző, hogy rossz körülmények között élnek, ingerszegény környezetből érkeznek, szociokulturális hátrányokkal küzdenek. Nagyon magas a HH és HHH gyermekek száma.

Sok a munkanélküli a családokban, és ez rányomja bélyegét életkörülményeikre. Megélhetési problémával küzdenek, amely erősen befolyásolja a gyermekek fejlődését. A családban állandósult gondok, problémák, a gyermekeket is érintik. Ebből a tényből adódik, hogy itt, szinte minden gyermek egyéni fejlesztést és egyéni bánásmódot igényel. Ennek tudatában határoztuk meg alábbi pedagógiai céljainkat:

Elfogadjuk, és valljuk, hogy minden gyermek hordoz önmagában valamilyen értéket. Olyan értéket, ami hozzájárul egyéni, és adott közösségének fejlődéséhez. Óvodánkra jellemző a befogadó attitűd, a különbözőségek tisztelete, elfogadása, a nemek társadalmi egyenlőségének tiszteletben tartása.

A programban megfogalmazott feladatokat az óvodapedagógusok és valamennyi alkalmazott együttműködésével igyekszünk maradéktalanul teljesíteni, megvalósítani, tiszteletben tartva az egyéni kompetenciákat. A személyi feltételek megfelelően biztosítják a program szakszerű megvalósítását. Az eredményesebb együttnevelés érdekében a

szülőket is bevonjuk az óvoda életébe a jeles napok, hagyományok közös megünneplésével, kirándulásokon való aktív részvételükkel.

Óvodapedagógusaink szakképzettek, erős hivatástudattal rendelkeznek, folyamatos önképzéssel igyekeznek megfelelni az elvárásoknak, hogy korszerű pedagógiai eljárások keretében közvetítsék a tudástartalmakat a gyermekeknek. Óvodai nevelésünk a gyermek neveléséhez szükséges, a teljes óvodai életet magában foglaló foglalkozások keretében folyik. Dajkáink szakképzettek, munkájukkal hozzájárulnak óvodai nevelésünk eredményességéhez.

II. GYERMEKKÉP, ÓVODAKÉP

2.1. Gyermekekép

– Az Alapprogram az emberi személyiségből indul ki, abból a tényből, hogy az ember mással nem helyettesíthető, szellemi, erkölcsi és biológiailag is egyedi személyiség és szociális lény egyszerre.

– A gyermek fejlődő személyiség, fejlődését genetikai adottságok, az érés sajátos törvényszerűségei, a spontán és tervszerűen alkalmazott környezeti hatások – beleértve a spontán és tudatos nevelő hatásokat is – együttesen határozzák meg. E tényezők hatásainak következtében a gyermeknek sajátos, életkoronként (életkori szakaszonként) és egyénenként változó testi és lelki szükségletei vannak. A személyiség szabad kibontakozásában a gyermeket körülvevő személyi és tárgyi környezet szerepe meghatározó. Az óvodai nevelés gyermekközpontú, befogadó, ennek megfelelően a gyermeki személyiség kibontakozásának elősegítésére törekszik, biztosítva minden gyermek számára, hogy egyformán magas színvonalú és szeretetteljes nevelésben részesüljön, önmagához képest fejlődjön, és meglévő hátrányai csökkenjenek. Nem ad helyet semmiféle előítélet kibontakozásának.

A 3-7 éves életkori szakasz a gyermek fejlődésében, személyisége alakulásában az egész életére meghatározó megismételhetetlen lehetőségeket rejt.

Óvodánkban a nevelés központjában a gyermek áll. A gyermekhez, mint szellemi, erkölcsi és biológiai értelemben is egyedi személyiséghez, az életkori sajátosságok és egyéni szükségletek, különbözőségek ismeretében közelítünk. A tevékenységek tudatos befolyásolásával segítjük a személyiségük kibontakozását, az eltérő genetikai adottságokra, képességekre, szokásokra, érésbeli, vérmérsékleti különbségekre és a családok értékrendjének sokféleségére támaszkodva. Minden gyermek számára biztosítjuk az egyenlő hozzáférést és azt, hogy egyformán magas színvonalú és szeretetteljes nevelésben részesüljön, s meglévő hátrányai csökkenjenek. A játék elsődlegességét hangsúlyozzuk, melyhez igyekszünk az élmények feldolgozását támogató környezetet teremteni.

Óvodánkra jellemző a befogadó attitűd, a különbözőségek tisztelete, elfogadása, a nemek társadalmi egyenlőségének tiszteletben tartása. Nem adunk helyet semmiféle előítélet kibontakozásának. Épp ezért kiegyensúlyozott, kezdeményező, az iskolai életre alkalmas, kreatív gyermekeket szeretnénk nevelni, akik fogékonyak a természet szépségére, kialakul

bennük annak szeretete, védelme. Nyíltak, érdeklődőek, környezetükben jól eligazodnak, jó kapcsolatteremtő képességgel rendelkeznek, toleránsak társaikkal és a felnőttekkel szemben. Nemzeti öntudattal rendelkeznek, kialakul bennük a hazájuk iránti szeretet és kötődés. Ismerik népünk hagyományait, a nemzeti a családi és a tárgyi kultúra értékeit.

2.2. Óvodakép

- Az óvodáskorú gyermek nevelésének elsődleges színtere a család.
- Az óvoda a köznevelési rendszer szakmailag önálló nevelési intézménye, a családi nevelés kiegészítője, a gyermek harmadik életévétől az iskolába lépésig. Az óvoda pedagógiai tevékenységrendszere, személyi és tárgyi, valamint pedagógiai környezete biztosítja az óvodáskorú gyermek fejlődésének és nevelésének legmegfelelőbb feltételeit. Az óvodában, miközben az teljesíti funkcióit (óvó – védő, szociális, nevelő – személyiségfejlesztő), a gyermekekben megteremtődnek a következő életszakaszba (a kisiskolás korba) való átlépés belső pszichikus feltételei.
- Az óvodai nevelés célja az, hogy elősegítse a gyermekek sokoldalú, harmonikus fejlődését, a gyermeki személyiség kibontakozását, a hátrányok csökkentését, az életkori és egyéni sajátosságok, valamint az eltérő fejlődési ütem figyelembevételével (ideértve a kiemelt figyelmet igénylő gyermekek ellátását is).
- Az óvodai nevelésben alapelv, hogy
 - a gyermeki személyiséget elfogadás, tisztelet, szeretet, megbecsülés és bizalom övezi,
 - a nevelés lehetővé teszi és segíti a gyermek egyéni képességeinek és képességeinek kibontakoztatását
 - az óvodai nevelésben alkalmazott pedagógiai hatásoknak a gyermekek személyiségéhez kell igazodniuk.
- Az óvodai nevelés az alapelvek megvalósítása érdekében gondoskodik a gyermeki szükségletek kielégítéséről, az érzelmi biztonságot nyújtó, derűs, szeretetteljes óvodai légkör megteremtéséről; a testi, a szociális és értelmi képességek egyéni és életkor specifikus alakításáról; a gyermeki közösségben végezhető sokszínű – az életkornak és fejlettségnek megfelelő – tevékenységekről, különös tekintettel a mással nem helyettesíthető játékról; a tevékenységeken keresztül az életkorhoz és a gyermekek egyéni képességeihez igazodó műveltség tartalmakról, emberi értékek közvetítéséről; a gyermek egészséges fejlődéséhez szükséges személyi, tárgyi környezetről.
- A roma nemzetiséghez tartozó gyermekek óvodai nevelésében biztosítani kell az

önazonosság megőrzését, a nemzeti identitás erősítését, a nemzetiségi hagyományok átörökítését, a nemzetiségi gyermekek nyelvi nevelését és a multikulturális nevelésen alapuló integráció lehetőségét.

– A hazájukat elhagyni kényszerülő családok gyermekeinek óvodai nevelésében biztosítani kell az önazonosság megőrzését, ápolását, erősítését, társadalmi integrálását.

III. AZ ÓVODAI NEVELÉS FELADATAI

3.1. Alapelveink, célkitűzéseink

Pedagógiai programunk alappillére gyermekeink nevelése, fejlesztése, testi, lelki szükségleteinek kielégítése, a szülőkkel történő eredményes együttnevelés, és a szülők szemléletformálása. A gyermeket elfogadás, tisztelet, szeretet, megbecsülés és bizalom övezi, szeretetteljes légkörben. Nevelésünk lehetővé teszi és segíti a gyermek személyiségfejlődését, a gyermek egyéni készségeinek és képességeinek kibontakoztatását, személyiségükhöz igazított pedagógiai hatások alkalmazásával.

Nagyon fontos számunkra, hogy

- óvodásaink játékos formában szerezzenek ismereteket a világról, az őket körülvevő környezetről, a gyermeki közösségben végezhető sokszínű – az életkornak és fejlettségnek megfelelő tevékenységek biztosításával, tiszteletben tartva a szabad játék elsődlegességét, a szabad választást, önálló döntéshozást, a játékba integrált önkéntes cselekvéses tanulást,

- inger gazdag, esztétikus, és tiszta környezetet biztosítsunk, a megfelelő ismeretek megszerzéséhez, egyéni és életkor specifikus jártasságok, készségek, képességek kialakításához, a hátrányok csökkentéséhez,

- **biztosítsuk a fenntartható fejlődés szem előtt tartásával az „Egészség és jólét” - programunk során a környezet- és az egészségtudatos életvitel igényének megalapozását, az egészség megőrzés képességének alakítását a szülők és a gyermekek bevonásával,**

- biztosítsuk az egészséges életmód kialakítása során a mozgásigény kielégítését, a személyi higiénia feltételeit, a **mentális egészség fenntartását** a biztonságos, balesetmentes környezetet,

- a gyermek személyiségfejlődését, egyéni készségeinek és képességeinek kibontakoztatását elősegítve olyan differenciált pedagógiai intézkedéseket alkalmazzunk, amelyek az adott személyiséghez igazodnak,

- a gyermek egyéni különbözőségének, másságának tiszteletben tartása, a szereteten és befogadáson alapuló magatartás,

- biztosítsuk a nemzetiséghez tartozó gyermekek óvodai nevelésében az önazonosság megőrzését, ápolását, erősítését, a multikulturális nevelésen alapuló integráció lehetőségét,
- biztosítsuk a hazájukat elhagyni kényszerülő családok (a továbbiakban: migráns) gyermekeinek óvodai nevelésében az önazonosság megőrzését, ápolását, erősítését, társadalmi integrálását.
- segítsük a gyermeket abban, hogy ismerje meg szűkebb és tágabb környezetét, amely a nemzeti identitástudat, a keresztény kulturális értékek, a hazaszeretet, a szülőföldhöz és családdhoz való kötődés alapja, hogy rá tudjon csodálkozni a természetben, az emberi környezetben megmutakozó jóra és szépre, mindazok megbecsülésére.
- az óvoda kialakult pedagógiai értékeit megőrizzük,
- pedagógusaink tájékozottak legyenek szakmai kérdésekben, tudják képviselni véleményüket, jellemezze őket hitelesség, együttműködési készség.

3.2. Az óvodai nevelés célja

Az óvodás korú gyermek testi – és lelki és **szociális** szükségleteinek kielégítése, sokoldalú, harmonikus fejlődés biztosítása, a gyermeki személyiség kibontakoztatásának elősegítése, hátrányaik csökkentése az életkori és egyéni sajátosságok, az eltérő fejlődési ütem figyelembevételével, a gyermeki személyiséghez igazított pedagógiai módszerek alkalmazásával, játékos keretek között beleértve a kiemelt figyelmet igénylő gyermekek ellátását is.

Befogadó környezet, a sajátos nevelési igényű gyermekek fejlesztése, tehetséggondozás.

Megfelelő szakemberek bevonásával – szülőkkel, óvodapedagógusokkal együttműködve.

Integrált nevelés, esélyegyenlőség biztosítása.

A jólét és a jó közérzet fontossága mindenki számára.

- Egészséges, **tiszta** óvodai környezet és kiegyensúlyozott, szeretetteljes légkör biztosítása.
- A szabad játék elsődlegességének biztosítása.
- Szokás- és normarendszer megalapozása, erkölcsi tulajdonságok, szociális érzékenység fejlesztése.
- Kiegyensúlyozott, érzelmileg gazdag, nyitott, a településhez kötődő, a természetet szerető, környezetüket védő, óvó gyermekek nevelése.
- Olyan élmény gazdag mindennapok megteremtése, amelyen keresztül a játszó gyermek egyéni képességeinek, érdeklődésének megfelelő ismeretekhez jutva felfedezi környezetét,

megismeri a szülőföld, az ott élő emberek, a hazai táj, a helyi hagyományok és néphagyományok, szokások, a közösséghez való tartozás élményét, a nemzeti, családi és a tárgyi kultúra értékeit, megtanulja ezek szeretetét, védelmét.

- A környezet szépségeinek felfedeztetése, környezettudatos magatartás alakítása
- A szülőföldre való pozitív érzelmi kötődés kialakítása.

• Olyan feltételek megteremtése, ahol lehetőség van a hátrányok kompenzálására, az átlagtól eltérő gyermekek egyéni képességeinek kibontakoztatására, az egyéni bánásmód elvének érvényesülésére, az SNI-s gyermekek fejlesztésére, a hátrányos, és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek esélyegyenlőségének biztosítására.

- A gyermeki éntudat alakulásának, és önkifejező törekvéseinek segítése.
- Sokoldalú képességfejlesztés során játékos tevékenységek közben környezettudatos, **fenntartható szemlélet és magatartás formálása és alakítása.**

• A személyiség harmonikus fejlesztése, a sikeres iskolai beilleszkedés megalapozása.

• Életkori és egyéni fejlettségnek megfelelő nyelvi, kommunikációs képességek kialakítása.

• Modellértékű kommunikáció és bánásmód az óvoda valamennyi dolgozója részéről.

• A különbségek elfogadása, szolidáris magatartás kialakítása

• Multikulturális, interkulturális nevelésen alapuló integráció

• Pozitív tartalmú attitűd megvalósítása a gyermek-dajka, gyermekek-dajkák kapcsolatban

• Egészséges életmód, **egészségtudatos** életvitel szokásainak megalapozása.

• A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek esetében együttműködés az ágazati jogszabályokban meghatározott speciális felkészültséggel rendelkező szakemberekkel

- A **sajátos nevelési igényű** gyermekeknél érvényesüljenek a gyermekeket megillető jogok, és csökkenjenek a sajátosságokból adódó különbségek.
- A **tehetséges gyermek** átlag feletti speciális egyéni képességei kerüljenek felszínre és intenzíven fejlődjenek.
- A **hátrányos helyzetű gyermekek** összehangolt integrált nevelése révén, az esélyeik növekedjenek, az indulási hátrányaik csökkenjenek, az iskolába való átmenetük zökkenőmentesebbé váljon.

Óvodai nevelésünk rendszerábrája

3.3. Az óvodai nevelés általános feladatai

Az óvodáskorú gyermek testi, lelki és **értelmi fejlesztése**. Ezen belül:

- az egészséges életmód alakítása,
- az érzelmi, az erkölcsi és az **értékkorientált** közösségi nevelés,
- az anyanyelvi, **az** értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása.

3.3.1. Az egészséges életmód alakítása

Cél: **Az egészséges életmódra nevelés, az egészséges életvitel igényének alakítása, a gyermekek testi fejlődésének elősegítése.**

Az **egészségtudatos** életvitel igényének alakítását, az egészség értéként való kezelésével, a gyermek testi, **lelki és értelmi** fejlődésének **együttes elősegítésével kívánjuk elérni.**

Feladat

- a gyermek gondozása, testi szükségleteinek, és mozgásigényének kielégítése;
- a harmonikus, összerendezett mozgás fejlődésének elősegítése;
- a gyermek egészségének védelme, edzése, óvása, megőrzése;
- az egészséges életmód, a testápolás, a tisztálkodás, az étkezés, különösen a magas cukortartalmú ételek és italok, a magas só- és telítetlenzsír-tartalmú ételek fogyasztásának csökkentése, a zöldségek és gyümölcsök, illetve tejtermékek fogyasztásának ösztönzése, a fogmosás, az öltözködés, a pihenés, a betegségmegelőzés és az egészségmegőrzés szokásainak alakítása;
- **életvezetési készségek fejlesztése, amelyek szükségesek a problémamegoldáshoz, a rugalmas alkalmazkodóképességhez, a nehézségek leküzdéséhez, a mérlegelő gondolkodáshoz, a hatékony kommunikációhoz. Az életvezetési készségeken alapuló nevelés hozzásegíti a gyermekeket azon ismeretek, készségek, képességek megszerzéséhez, amelyek szükségesek az egészséges életmód kialakításához.**
- **A gyermekek fejlődéséhez és fejlesztéséhez szükséges egészséges és biztonságos környezet megteremtése;**
- **a környezet védelméhez és megóvásához kapcsolódó szokások alakítása, a környezettudatos magatartás megalapozása;**
- **megfelelő szakemberek bevonásával – a szülővel, az óvodapedagógussal együttműködve – speciális gondozó –, prevenciós és korrekciós testi, lelki és értelmi nevelési feladatok ellátása.**

- Amennyiben az óvodában van diabéteszes gyermek, élelmezését az orvosi utasításnak megfelelően látják el az óvoda dolgozói.

Az óvodapedagógus feladatai

- A gyermekek gondozása, egyéni szükségleteiknek és képességeiknek megfelelően mozgásigényük kielégítése.

- A gyermekek önállóságra nevelése mind a testápolás, mind az étkezés, mind az öltözködés terén az egyéni bánásmód és a differenciált nevelési elv alapján, a következetesség, rendszeresség módszereinek alkalmazásával. A gyerek testének ápolásához (bőr- és köröm ápolás, fogmosás, hajápolás, test nyílások tisztán tartása) szükséges eszközök megfelelő számban való biztosítása, és azok higiénijének rendszeres ellenőrzése és megőrzése.

- A gyermekek fizikai, biológiai fejlődéséhez egyéni (MENTÁLIS) szükségleteikhez igazodó életritmus (napirend) kialakítása.

- Stresszoldó, relaxációs technikák megismertetése és alkalmazása a gyermekekkel.

- Egészségmegőrző, -támogató gyógynövényekből készült ételekkel és italokkal való ismerkedés és fogyasztás.

- A gyermekek ösztönzése a különböző táplálkozási szokások ismeretében a változatos, számukra új ételek elfogadására, megszerettetésére. A napirendi tevékenységek szervezésében a gyermekek egyéni igényeinek megfelelően, a folyamatos étkezés biztosítása. Az önálló terítés során, fontos az eszközök biztos kezelése/hordása, az esztétikus elhelyezése az asztalnál. A táplálkozási szokások körének bővítése az egyéni szükségletnek megfelelő táplálékmenyiség megítélésére, elfogyasztására, illetve az evőeszközök használatára odafigyelve. A folyadékpótlásról minden napszakban folyamatosan gondoskodni szükséges (a hőmérsékleti viszony, napszak, évszak és a napi mozgások figyelembe vétele).

- A konyha- és a gyógynövényes kertben termesztett növények felhasználása a napi étkezésben

- Gyümölcs/zöldségnapok megvalósítása a szülők aktív közreműködésével.

- Szülők figyelmének felhívása az időjárásnak megfelelő, praktikus öltözködésre. A ruházat óvása és rendezettségének biztosítása, az öltözők rendjére vonatkoztatva is, a mintakövetéssel. (dajkák bevonása a mintaadásba). Az önállóság fokozása az öltözködés terén az eltérő fejlődési szintek figyelembevételével.

- A gyermekek nyugodt pihenési feltételeinek megteremtése. A biztonságos, nyugodt

léggör kialakítását mesével, énekkel segítjük.

- A gyermekek egészségének védelme, edzettségének biztosítása a mindennapos szabad levegőn történő játékkal, mozgással.

Beteg gyermek ellátásával kapcsolatos feladataink

- a gyermek elkülönítése egészséges társaitól
- szülő értesítése
- elkülönített gyermek felügyeletének biztosítása

3.3.1.1. EGÉSZSÉGFEJLESZTÉSI PROGRAM – „Egészség és jólét”

Az egészségfejlesztés területei

- egészséges táplálkozás
- mindennapos testnevelés, testmozgás
- személyi higiéné
- testi és lelki egészség fejlesztése: **stresszoldó és relaxációs technikák elsajátíttatása**
- a bántalmazás, az erőszak megelőzése
- baleset-megelőzés és elsősegélynyújtás

EGÉSZSÉGES TÁPLÁLKOZÁS

A gyermekeknek napi háromszori étkezést biztosítunk (tízórai- ebéd- uzsonna), **melynek mindegyikét óvodánk étkeztetéséért felelős konyhája szállítja**. Az egészséges táplálkozás érdekében kiegészítő intézkedéseket teszünk:

- A szülők által hozott gyümölcs és zöldségek felhasználásával, egészségnap keretében
- **A konyhakertünkben termelt zöldségek és gyógynövények felhasználásával a napi étrend színesítésével**
- Gyógyteákkal, gyümölcsteákkal

Az óvodapedagógus feladatai

- Kulturált körülmények között a fogásokat folyamatosan szolgáljuk fel, a várakozási időt kerüljük, vagy a minimálisra csökkentjük.

- Az étkezés **előtt** és végén **az asztalok megterítésében** és rendjének helyreállításában a 4-6-7 évesek csoportjában naposi keretek között, a 3-4 évesek csoportjában a dajka néni segítségével végzik a gyermekek.

- Megpróbáljuk megkedveltetni az új ízeket, intenzív rágásra ösztönzünk, folyamatosan folyadékot biztosítunk.

- Életkoruknak, fejlettségüknek megfelelően kanál, villa és kés helyes használatával

ismertetjük meg a gyerekeket.

- Fokozottan ügyelünk a táplálékra érzékeny gyermekek diétájára (a család biztosítja, ha van ilyen).

- Tanácsot adunk, **példát mutatunk** (egészség napon, szülői értekezleten, fogadóórán, kötetlen beszélgetés keretében), hogy az óvodai étrendet otthon milyen ételféleségekkel egészítsék ki. Felhívjuk a figyelmet, hogy az otthoni, családi étkezések során kerüljék az étlettanilag kedvezőtlen ételek és italok étrendbe állítását; így a cukros, sós, zsíros ételeket és **szénsavas, koffein tartalmú** italokat. Hagyják el étkezési szokásrendjükből a cukrozott szörpöket, kólaféléket, a csipszet. Szerepeljen a családi étrendben kevesebb füstölt hús, felvágott, húskonzerv, állati zsiradék, és annál több alacsony zsírtartamú tej, tejföl, sajt, hal, baromfi, barna kenyér.

- Különböző óvodai alkalmakkor az óvodapedagógus a dajkával együttműködve a gyermekeket új ízekkel ismerteti meg, addig ismeretlen étel- és italféleiségekkel (gyümölcssaláta, **mézeskalács, gyümölcsös muffin, gyümölcstorta**, zöldséges tál stb.). Örömtelivé tesszük a mindennapokat, az étkezést, jó hangulatot teremtünk az ételek elfogyasztásához.

- A nevelési évben sor kerül az egészséges táplálkozást/egészségmegőrzést népszerűsítő szervezett tevékenységre **egészségnap keretén belül**. Az egészséges táplálkozás egészségre gyakorolt hatásai adnak alapot a tevékenységeknek. **A gyerekek a veteményes-, gyógynövényes kertünkben fellelhető zöldségfélékkel ismerkedhetnek meg.** Minden érzékszervet megmozgatunk a tapasztalatszerzés során, melyeket versekkel, mondókákkal, mesékkel, dalokkal, körjátékokkal kísérve tesszük még vonzóbbá és érthetőbbé a gyermekek számára. Az étkezések során arra törekszünk, hogy mindenféle tejterméket megkóstoltatunk a gyermekekkel. Beszélgetünk a tej fontosságáról, az emberi szervezetre gyakorolt hatásáról, kiemelve a csontok, és a fogak egészségének védelmét.

Az egészséges táplálkozás jellemzői:

- Rövidtávon: megismertetjük a gyermekekkel a különböző ízvilágú ételeket.
- Középtávon: a családdal együttműködve a támogatjuk helyes étrend kialakítását.
- Hosszútávon: az egészséges táplálkozási szokás igényének kialakítása, az **önfenntartó/önellátó gazdálkodás megismertetése által. Adalékanyagok, tartósítószer, édesítőszer, élelmiszer adalékanyagok, tartósítószer, édesítőszer, élelmiszer adalékanyagok, tartósítószer, édesítőszer** fogyasztásának megvalósítható lehetőségei.

MINDENNAPOS TESTNEVELÉS, TESTMOZGÁS

A mozgás spontán vagy szervezett formában mindennapos tevékenység. Változatos napi és heti rendben biztosítjuk a gyermekek mozgásigényének folyamatos kielégítését szervezett mozgástevékenységgel a csoportszobában vagy az udvaron. A tervezés során figyelembe vesszük a gyermekek fejlettségét, élünk a differenciálás módszerével. Sétát, kirándulást valamennyi évszakban tervezünk, megismertetjük a természetjárás szépségét a gyermekekkel; ha lehetőségünk van rá, bevonjuk a szülőket is. Az élményszerzésen túl ezzel a mozgásformával, és a séta közben elért változatos terepviszonyok adta lehetőségek kihasználásával hozzájárulunk a gyermekek mozgásigényének kielégítéséhez, mozgáskoordinációjuk fejlődéséhez is. A szabad levegőn való tartózkodást télen a tél örömeit – szánkózás, hóemberépítés, hógolyózás, stb. – aktívan kihasználva biztosítjuk.

Kihasználjuk a levegő és a napfény együttes hatását, de odafigyelünk az erős napsütés káros hatásának kiküszöbölésére. Kánikulai időszakban de. 11.00 és du. 15.00 óra között nem tartózkodhatnak a tűző napon, ezért megfelelő árnyékolást biztosítunk az udvaron (lombos fa, házikó, napvitorla).

Az óvodapedagógus feladatai

- A mozgásigény kielégítése és testi képességek fejlesztése.
- Edzési lehetőség biztosítása a környezet, a levegő, a napfény megfelelő kihasználásával. Tervezés során a hely, idő, átgondolása, és a különböző terepviszonyok kihasználása fokozatos terhelés biztosítása mellett, figyelembe véve az egyéni, és az életkori sajátosságokat.
- Időjárástól függően (köd, -5 fok, eső, viharos szél esetén nem) napi 1-3 óra szabadban való tartózkodás biztosítása.
- A nyári időszakban az egész napos levegőn való tartózkodás is lehetséges, a napirend szerinti tevékenységek szervezésével.
- A mozgás anyagát lásd mozgás fejezetben.

A mindennapos testnevelés, testmozgás jellemzői:

- Rövidtávon: mozgásos játékokban való aktív részvétel
- Középtávon: a szervezett mozgásos tevékenységekben való örömteli részvétel
- Hosszútávon: a rendszeres testmozgás beépül a mindennapokba.

SZEMÉLYI HIGIÉNÉ

Tisztálkodás

Az egészség egyik alapvető feltétele a gyermek testi komfortérzetének kielégítése. A gondozási feladatok végzése elfogadó, pozitív gyermek-óvónő, gyermek-dajka kapcsolaton alapszik. A WC használatával kapcsolatos tevékenységek figyelemmel kísérése, szükség szerinti segítségnyújtás sértheti a gyermek intim szféráját, ezért türelmesnek, megértőnek kell lennünk. A napi rend keretei között elegendő időt biztosítunk a gondozási teendők egyéni tempó szerinti végzésére. Megismertetjük a tisztálkodási folyamatot helyes sorrendiséggel és technikával. A tisztaság alapvető fontosságának, a betegség és a fertőzés megelőzésének jelentőségét életkor specifikus módszerekkel tudatosítjuk a gyermekekben. Ezen belül a test tisztán tartásán értjük a bőr, fogak, szájüreg, haj, érzékszervek, körmök ápolását, a ruházat mosását, tárolási feladatait, illetve a közvetlen környezetünk tisztán tartására is hangsúlyt fektetünk. A megvalósításban a gyermek fejlettsége szerint segítséget nyújt. Fokozatosan alakítjuk ki az önállóságot.

Öltözködés

Elegendő időt és a gyermekek ismeretére épülő differenciált segítséget biztosítjuk az öltözködésben és a ruházat elhelyezésében a saját polcán. Öltözködés során fontos a helyes sorrend megismertetése, valamint az időjárás, öltözködés egymásra ható viszonyának, összefüggéseinek felismertetése. Az önkiszolgáló feladatok elvégzése többszöri gyakorlási lehetőséget kínál, amelynek során alakul a gyermek énképe, fejlődik önállósága, probléma megoldó gondolkodása. Az óvodapedagógus és a dajka mintát adó magatartása segíti a mindennapi élethez szükséges szokások fejlődését. Minden tevékenységet szóbeli megerősítés kísér, ezért a napirend megtervezésénél erre is elegendő időt kell biztosítani, hogy kiegyensúlyozott, türelmes légkörben valósulhasson meg. Fokozatosan alakítjuk az önállóságát. A szülőkkel való kapcsolattartás során a megfelelő mennyiségű és minőségű ruházat és cipő biztosítására teszünk javaslatot. Például: váltóruhák, lábboltozatot és lábfejet védő megfelelő méretű cipők biztosítása, lógó alkatrészek eltávolítása.

Pihenés

Ebéd után biztosítjuk a nyugodt pihenés feltételeit; a terem szellőztetését, az ágyak megfelelő elhelyezését (a lehető legnagyobb távolságban). A közös folyosós rendszer miatt időbeli eltolódással fekszenek le a gyerekek. Pihenésüket mesével, énekkel, zenehallgatással, testi közelséggel, puha tárgyakkal segítjük. A pihenés időtartamát a csoport szükségleteihez igazítjuk. Fűtési szezonban párologtatót használunk minden csoportban, **nyáron klímával hűsítjük a levegőt.**

Az ágynemőről és annak tisztán tartásáról a szülő gondoskodik, általában kéthetente és a gyermek minden megbetegedése alkalmával.

Egészséges, tiszta, biztonságos környezet megteremtése, higiénés szabályok kialakítása.

Az óvodás gyermek saját testi gondozásának megtanítása és mozgásigényének kielégítése csak egészséges környezetben történhet. Ennek érdekében a dajkák munkájához tartozik a mindennapos portalanítás, felmosás, fertőtlenítés, szellőztetés, a higiénés szabályok betartatása a gyermekekkel.

A balesetveszély elkerülése érdekében a gyermekek által használt eszközöket fokozottan figyeljük; szükség esetén kezdeményezzük a javítását, cseréjét, különösen az udvari, vagy játszótéri játékoknál. Séták alkalmával felhívjuk a gyermekek figyelmét a biztonságos közlekedés szabályaira, nagyobb volumenű kirándulásra szülői segítséget kérünk.

Személyi higiéné jellemzői:

Rövidtávon: A gondozási tevékenységek, és az egészségvédelmi feladatok megismerése.

Középtávon: A gondozási tevékenységek, és az egészségvédelmi feladatok önálló alkalmazása az óvodában.

Hosszútávon: A gondozási tevékenységek, és az egészségvédelmi feladatok beépítése a családi nevelésbe.

TESTI ÉS LELKI EGÉSZSÉG FEJLESZTÉSE, A VISELKEDÉSI FÜGGŐSÉGEK, A SZENVEDÉLYBETEGSÉGEKHEZ VEZETŐ SZEREK FOGYASZTÁSÁNAK MEGELŐZÉSE

Alapelvek

A dohányzás megelőzésében és visszaszorításában jelentős szerep jut az óvodapedagógusoknak és az óvoda technikai személyzetének. Az óvoda felnőtt dolgozói modellt, mintát jelentenek a gyermekek számára. Az óvodában a gyermek előtt dohányzó felnőtt nagyobb hatást gyakorol a gyermekekre, mint egyéb szocializációs helyzet, ezért az óvoda dolgozói nagyobb felelősséggel tartoznak személyes példamutatásukért. Az óvoda feladata minden olyan helyzet elkerülése, amely a gyermeknek kedvezőtlen mintaként szolgálhat.

A dohányzás megelőzését szolgáló óvodai egészségnevelési program tevékenységei:

Szabad beszélgetések.

A beszélgetés kezdeményezője lehet az óvodapedagógus, de lehet maga gyermek is

(valamely aktuális eseménnyel, élménnyel, filmjelenettel stb. kapcsolatosan). A szabad beszélgetésben kisebb, önkéntesen csatlakozó gyermekcsoport vehet részt beszámolóval, események értékelésével, képek nézegetésével stb. párhuzamosan. Fontos az önkéntes részvétel, a szabad megnyilatkozás és vélemény-nyilvánítás.

A dohányzás ártalmainak elemzésére szolgáló szabad beszélgetések kezdeményezésére a következő alkalmakat, lehetőségeket alkalmazzuk:

- Városi, falusi élmények megbeszélése: az utca forgalma, a gépkocsik füstje, az áruházak levegője, gyárak környékének kedvezőtlen viszonyai, utazás tömegközlekedési járművön, az utcai porképződés, az otthoni állattartással járó szagok. Élmények elmondása a dohányfüstös helyiségekről: saját lakásunk levegője, szórakozó helyek füstje, gyárkémiények füstje, füstmérgező balesetek; a családban dohányzók megszokott dohányzási helyei, vendégségben tapasztalt dohányzás.

- Beszélgetés arról, milyen leszek, ha nagy leszek: mi szeretnék lenni; segíteni akarok másoknak, alkotni szeretnék, egészséges, edzett, erős akarok lenni; mit kell ezért tenni, mit kell elkerülni (elhatározom, hogy nem kezdem el a dohányzást).

- Ismeretek átadása a dohányzás ártalmairól a gyermeki élményekkel kapcsolatosan: károsítja a tüdőt, az idegrendszert, valamint a gyomor és a szív munkáját. Másokat is károsít; zavarja azokat, akik beszívják a dohányfüstöt, kellemes-e a füstös levegőjű teremben tartózkodni, hogyan védekezhetünk ellene (szabad levegőn tartózkodás, a lakás szellőztetése).

- Kirándulási élmények feldolgozása: napsütés, szabad levegő, madárdal, napozás (lebarnulás), szabad mozgás, jókedv, veszélyek (napozás, növényzet), értéke: füstmentesség, pormentesség, szabad légzés, erőkifejtés, sok mozgás.

A BÁNTALMAZÁS, ERŐSZAK MEGELŐZÉSE

Alapelvek

A WHO definíciója:

„A gyermek bántalmazása és elhanyagolása (rossz bánásmód) magában foglalja a fizikai és/vagy érzelmi rossz bánásmód, a szexuális visszaélés, az elhanyagolás vagy hanyag bánásmód, a kereskedelmi vagy egyéb kizsákmányolás minden formáját, mely a gyermek egészségének, túlélésének, fejlődésének vagy méltóságának tényleges vagy potenciális sérelmét eredményezi egy olyan kapcsolat keretében, amely a felelősségen, bizalmon vagy hatalmon alapul.”

A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény 40/A. § (2) bekezdés a) pontjának az egyes szociális és gyermekvédelmi tárgyú törvények

módosításáról szóló 2015. évi CXXXIII. törvény 21. § (2) bekezdése által megállapított ag) alpontja arról rendelkezik, hogy a család- és gyermekjóléti központ a gyermekjóléti szolgálat általános szolgáltatási feladatain túl a gyermek családban nevelkedésének elősegítése, a gyermek veszélyeztetettségének megelőzése érdekében a gyermek igényeinek és szükségleteinek megfelelő önálló egyéni és csoportos speciális szolgáltatásokat, programokat nyújt, amelynek keretében **óvodai és iskolai szociális segítő tevékenységet biztosít**. A szociális nevelés terén alapvető fontosságú szakmai megsegítést nyújthat tehát **a nevelési évtől a gyermekjóléti szolgálat** ez irányú tevékenység.

Ha a nevelési intézmény a gyermekeket veszélyeztető okokat pedagógiai eszközökkel nem tudja megszüntetni, segítséget kér a gyermekjóléti szolgálattól.

A gyermekek szüleit a nevelési év kezdetekor tájékoztatni kell a gyermek- és ifjúságvédelmi felelős személyéről (óvodaigazgató), valamint arról, hogy milyen időpontban és hol kereshető fel.

A kisgyermek minden erőszakos cselekvéssel kapcsolatosan "érzékeny". Nemcsak az erős fizikai ingerek okoznak az óvodás gyermeknél egészségkárosodást, hanem az erőszakos cselekmények (brutalitás, vérengzés, gyilkosság) látványa is. Mindezek megelőzésére nem elég a szülőket felvilágosítani, de a védekezés helyes módszereinek alkalmazására sarkallni is szükséges. Ennek megvalósítása érdekében a szülői értekezleteken megbeszélési anyagként alkalmazzuk az erőszakot sugárzó tömeghírközlések, filmek kivédését is.

Elhanyagolást jelent, ha a szülő vagy a gondviselő rendszeresen elmulasztja a gyermek alapvető szükségleteinek kielégítését, védelmét, felügyeletét, amely súlyos ártalmat okoz, vagy ennek veszélyével fenyeget bármelyik területen: egészség, oktatás, érzelmi fejlődés, táplálkozás, lakhatás és biztonságos körülmények. Ezen magatartásmódok nagy valószínűséggel veszélyt jelenthetnek a gyermek egészségi állapotára, mentális, lelki, erkölcsi és szociális fejlődésére. Érzelmi elhanyagolást jelent az érzelmi biztonság, az állandóság, a szeretetkapcsolat hiánya, a gyermek érzelmi kötődésének durva mellőzése, elutasítása, a gyermek jelenlétében történő erőszakos, durva, támadó magatartás más családtaggal szemben.

Fizikai elhanyagolást jelent az alapvető fizikai szükségletek, higiéniás feltételek hiánya, a felügyelet hiánya, a gyermek védelmének elmulasztása olyan esetekben, amikor veszélynek van kitéve. Ide sorolható az orvosi ellátás késleltetése, az orvosi utasítások be nem tartása, a védőoltások beadatásának indokolatlan elmulasztása, késleltetése.

A gyermekbántalmazás azt jelenti, ha valaki sérülést, fájdalmat okoz egy gyermeknek, vagy ha a gyermek sérelmére elkövetett cselekményt – bár tud róla, vagy szemtanúja – nem akadályozza meg, illetve nem jelenti.

Fizikai bántalmazás az a szándékos cselekedet, vagy gondatlanság (így különösen ütés, rázás, mérgezés, égés, fulladás, közlekedési baleset stb.), amely a gyerek fizikai sérüléséhez, halálához vezet, vagy vezethet. Ide sorolható a közlekedés során elkövetett gondatlan veszélyeztetés (gyermekülés hiánya, ittas vezetés, kivilágítatlan kerékpár stb.)

Az érzelmi bántalmazás azt a rendszeres, hosszú időn át tartó érzelmi rossz bánásmódot jelenti, amely súlyos, és tartósan káros hatással van a gyermek érzelmi fejlődésére. Ez magában foglalhatja annak közvetítését a gyermek felé, hogy értéktelen, el nem fogadott, nem kívánt és nem szeretett. Jelenthet az életkornak, vagy a fejlettségnek nem megfelelő elvárások támasztását a gyermekkel szemben (pl. a szobatisztaság idő előtti erőltetése, a képességekhez nem igazodó követelmények támasztása). Ide tartozik a gyermekekben állandó félelemérzet vagy szorongás keltése, megszegyenítés, állandó kritizálás, az érzelmi zsarolás, a gyermek kihasználása. Az érzelmi bántalmazás súlyos formája az olyan élethelyzet, amelyben a gyermek szem-és fültanúja más bántalmazásának. Az érzelmi bántalmazás mindezen komponenseket magában foglalhatja, de egymagában is jelentkezik.

Szexuális bántalmazás a gyermek bevonását jelenti olyan szexuális aktivitásba, amelyet a gyermek nem képes megérteni, felfogni, amelyhez nem tudhatja az érdemi beleegyezését adni, vagy amelyre a gyerek koránál, fejlettségi állapotánál fogva nem érett, továbbá amelyet tilt az adott társadalom/közösség jog- és szokásrendje, illetve az adott környezetben elfogadott tabuk. A szexuális visszaélés létrejöhet felnőtt és gyermek, vagy olyan korú gyermek és gyermek között, ahol a kapcsolat a kor és a fejlettség okán, a kapcsolat felelősségén, bizalmon vagy hatalmi helyzeten alapszik, és a tevékenység az agresszor szükségleteinek kielégítését, vagy megelégedettségét szolgálja. Ez magában foglalhatja, de nem feltétlenül korlátozódik: egy gyermek kényszerítése, vagy készítése bármilyen törvénytelen szexuális aktivitásra. A gyermek kizsákmányolása, gyermekprostitúció, vagy más jogellenes szexuális aktivitás formájában, a gyermek felhasználása és kizsákmányolása pornográf anyagok, videó felvételek, vagy előadások, megnyilvánulások formájában.

Különleges ellátást és kezelést igényel, ha gyermek bántalmaz gyermeket. Ezekben az esetekben egy gyermeket egy másik gyermek, vagy gyermekek csoportja a konfliktusok szokásos kezelésén túl - ismételten - fizikailag, lelkiileg bántalmaz, vagy szexuálisan molesztál. A probléma kezelésénél igen fontos, hogy az áldozat és az elkövető egyaránt kapjon megfelelő segítséget. Speciális terület a testvérbántalmazás, annak érzelmi vonatkozásai, indulati tartalma miatt.

A pedagógus alapvető feladata

- Közreműködjön a gyermek- és ifjúságvédelmi feladatok ellátásában, a gyermek fejlődését veszélyeztető körülmények megelőzésében, feltárásában, megszüntetésében.

- Pedagógiai eszközökkel törekedjen a káros hatások megelőzésére, illetőleg ellensúlyozására, szükség esetén a gyermek érdekében intézkedést kezdeményezzen.

- Működjön együtt a gyermekjóléti szolgálattal, illetve a gyermekvédelmi rendszerhez kapcsolódó feladatot ellátó más személyekkel, intézményekkel és hatóságokkal.

- A szülők tájékoztatása a gyermekvédelmi felelős személyéről, elérhetőségéről.

- A szülők szemléletformálása a gyermekek életkorához igazodó tartalmú, témájú filmek megválasztására vonatkozóan.

BALESET MEGELŐZÉS ÉS ELSŐSEGÉLYNYÚJTÁS

Az intézmény óvó-védő előírásait, a baleset megelőző tevékenységeket és az elsősegélynyújtásra vonatkozó szabályokat a Szervezeti és Működési Szabályzatunk részletesen tartalmazza.

A gyermekekkel az óvodai nevelési év, valamint szükség szerint a tevékenységek, kirándulás stb. előtt a gyermekek életkorának és fejlettségi szintjének megfelelően ismertetni kell a következő védő-óvó előírásokat:

- az egészségük és testi épségük védelmére,
- a foglalkozásokkal együttjárási veszélyforrásokra
- a tilos és az elvárható magatartásformákra vonatkozóan.

Az ismertetés ténye a csoportnaplóban kerül dokumentálásra. Fontos, hogy rájöjjenek a gyerekek, hogy egy kis odafigyeléssel és óvatossággal rengeteg baleset és a vele járó fájdalom elkerülhető. Megismerkednek a veszélyhelyzetek, vagy balesetek során elvégzendő legfontosabb teendőkkel, illetve ezek közül is azzal, amit ők el is tudnak végezni. Ide tartozik a segítségkérés (felnőtt értesítése), a beteggel való kapcsolatteremtés. A gyerekek megtanulják, hogy egy-egy hétköznapi tárgy (pl.: bicikli, mászóka, autó, gyógyszer) milyen veszélyforrásokat hordoz, illetve mire érdemes odafigyelniük a balesetek megelőzése érdekében. Módszere a szerepjáték, mesélés, bábozás, könyv és képfelvetés, társasjátékok, beszélgetés.

Az óvoda berendezései eszközei csak a baleset megelőzés szempontjai alapján történt vizsgálat után kerülnek használatba. Állapotuk folyamatosan ellenőrzésre kerül, ez az udvari eszközök esetében szakértői felvet vizsgálattal egészül ki.

A baleset megelőzés és elsősegélynyújtás jellemzői:

- Rövidtávon: Vészhelyzetek felismerése, az eszközök megfelelő használata

➤ Középtávon: Baleset megelőzési szabályok betartása, kialakult vészhelyzetek elhárítása

➤ Hosszútávon: Veszélyes helyzetek felismerése, tudatos elkerülése.

Az egészségfejlesztésből adódó óvodapedagógusi feladatok:

- A gyermekek életkorának megfelelő, párhuzamos, választható tevékenységek biztosítása a napirendben, az időkeretek rugalmas alkalmazásával.
- Nyugodt, kiegyensúlyozott, szeretetteljes légkör megteremtése a csoportban.
- A gyermekek szükségleteinek kielégítése az egész nap folyamán (pl. folyadék).
- A szokás- és szabályrendszer közös alakítása a gyermekkel.
- A kialakított szokás- és szabályrendszer betartásának figyelemmel kísérése, reális, a gyermek egyéni fejlődéséhez viszonyított fejlesztő értékelése.
- Önállósági törekvések támogatása, egyéni szükséglet szerinti segítségnyújtás.
- A kulturált étkezés szokásainak megismertetése, gyakoroltatása (kanál, villa, kés használata, csukott szájjal rágás, szalvétahasználat...)
- Az asztalterítés technikájára, esztétikumára való odafigyelés.
- A szülők meggyőzésével a szénsavas, túlcukrozott, serkentőszereket tartalmazó italok kiiktatása.
- A fiúktól a WC-deszka felhajtásának, a fiúszerepnek megfelelő toalett használat elvárása.
- A WC lehúzásának igényné alakítása, elvégzésének figyelemmel kísérése.
- A gyermekek helyes kézmosásra, kéztörölésre szoktatása.
- A gyermekek tisztaság, ápoltság iránti igényének alakítása.
- Szükség szerint fésű használata, segítségnyújtás.
- A ruhák összehajtásának, az öltözőszekrényben való rendben tartásának megismertetése, elvárása.
- A délutáni pihenéshez a csoportszoba kiszellőztetése, **illóolajos légpárásító használata.**
- Lefekvés után mesélés, majd testközeli jelenlétével, simogatással a gyermek érzelmi biztonságának, nyugalmi állapotának támogatása.
- Az alvást nem igénylő gyermekeknek csendes tevékenység biztosítása szükség szerint.
- A gyermekek levegőzésének biztosítása mindennap.
- Beteg gyermek elkülönítése, gondoskodás felügyeletéről, szüleinek értesítése.
- Baleset megelőzésre való törekvés és szükség szerint elsősegélynyújtás.

- Speciális gondozó, prevenciós és korrekciós testi, lelki nevelés feladatok ellátása érdekében megfelelő szakemberek bevonása, együttműködésre törekvés.

A fejlődés jellemzői óvodáskor végére

- Szükségeit képes kielégíteni, önállóan kielégíteni.
- Ismeri és alkalmazza a kulturált étkezési szokásokat (kanál, villa, kés használata, csukott szájjal rágás, szalvétahasználat...)
- Képes az asztal esztétikus megterítésére.
- Önállóan használja a vécét. (WC ülőkét lehajtja, felhajtja, vízzel leöblíti, megfelelő mennyiségű WC-papírt használ)
- A kezét szennyező tevékenység után-festés, ragasztás, WC-használat stb.- megfelelő technikával kezét mos, majd szárazra törli.
- Vigyáz környezetének rendjére, tisztaságára.
- Az udvaron sem szemetel.
- Szükség szerint használja a zsebkendőt.
- Helyesen, megfelelő sorrendben öltözködik, vetkőzik, ruháját összehajtva helyére teszi.
- Szívesen kezdeményez mozgásos játékokat, szívesen vesz részt benne.
- A veszélyes helyzeteket felismeri, tudatosan elkerüli.

3.3.2. Az érzelmi, az erkölcsi és az értékorientált közösségi nevelés

Az óvoda családi, bizalmat közvetítő, szeretetteljes légköre ösztönöz, és hatással van a gyermek érzelmi kötődésének alakulására.

– Az óvodáskorú gyermek egyik jellemző sajátossága magatartásának érzelmi vezéreltsége. Elengedhetetlen, hogy a gyermeket az óvodában érzelmi biztonság, állandó értékrend, derűs, kiegyensúlyozott, szeretetteljes légkör vegye körül. Mindezt szükséges, hogy

- A gyermeket már az óvodába lépéskor kedvező érzelmi hatások ériék;
 - A gyermek és az óvoda alkalmazottai, a gyermekek, valamint az óvoda alkalmazottai közötti kapcsolatot pozitív attitűd, érzelmi töltés jellemezze;
 - Az óvoda egyszerre segítse a gyermek erkölcsi, szociális érzékenységének fejlődését, éntudatának alakulását, és engedjen teret önkifejező törekvéseinek;
 - Az óvoda nevelje a gyermeket annak elfogadására, megértésére, hogy az emberek különböznek egymástól.
- A szocializáció szempontjából meghatározó a közös élményeken alapuló tevékenységek gyakorlása, a gyermek erkölcsi tulajdonságainak (mint például az együttérzés, a segítőkészség, az önzetlenség, a figyelmesség) és akaratának (ezen belül önállóságának, önfegyelmének, kitartásának, feladattudatának, szabálytudatának), szokás- és normarendszerének megalapozása.
- Az óvoda a gyermek nyitottságára épít, és ahhoz segíti a gyermeket, hogy megismerje szűkebb és tágabb környezetét, amely a nemzeti identitástudat, a kulturális értékek, a hazaszeretet, a

szülőföldhöz és a családhoz való kötődés alapja, hogy rá tudjon csodálkozni a természetben, az emberi környezetben megmutatkozó jóra és szépre, mindazok megbecsülésére.

- A gyermeki magatartás alakulása szempontjából a pedagógus, az óvoda valamennyi alkalmazottjának kommunikációja, bánásmódja és viselkedése modellértékű szerepet tölt be.
- A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek esetében különösen jelentős az óvoda együttműködő szerepe az ágazati jogszabályokban meghatározott speciális felkészültséggel rendelkező szakemberekkel.

Cél

- A gyermeket az óvodában érzelmi biztonság, állandó értékrend, derűs, kiegyensúlyozott, szeretetteljes légkör vegye körül.

Feladat

- A gyermeket már az óvodába lépéskor kedvező érzelmi hatások érik, ezért fontos a nyugodt, kiegyensúlyozott, biztonságot árasztó légkör kialakítása.
 - Az óvoda alkalmazottai és a gyermek, a gyermekek, valamint az óvodai alkalmazottak közötti kapcsolatot pozitív attitűd, érzelmi töltés jellemezze;
 - Az óvoda segítse a gyermek erkölcsi, szociális érzékenységének fejlődését, éntudatának alakulását, és engedjen teret önkifejező törekvéseinek,
 - Az óvoda nevelje a gyermeket annak elfogadására, megértésére, hogy az emberek különböznek egymástól.
 - A közösen átélt élmények biztosításával a gyermek erkölcsi tulajdonságainak (mint például: az együttérzés, a segítőkészség, az önzetlenség, a figyelmesség) és akaratának (ezen belül: önállóságának, önfegyelmének, kitartásának, feladattudatának, szabálytudatának), szokás- és normarendszerének megalapozása.
 - A gyermek nyitottságára építve az óvodapedagógus segítse elő, hogy a gyermek megismerje szűkebb és tágabb környezetét, *amely a nemzeti identitástudat, a keresztény kulturális értékek, a hazaszeretet, a szülőföldhöz és családhoz való kötődés alapja*, tudjon rácsodálkozni a természetben és az emberi környezetben megmutatkozó jóra és szépre, tisztelje és becsülje azt.
 - Ismerje szűkebb és tágabb környezetét, amely a szülőföldhöz való kötődés, a hazaszeretet alapja.
 - A gyermeki magatartás alakulása szempontjából az óvodapedagógus, az óvoda valamennyi alkalmazottjának kommunikációja, bánásmódja és viselkedése modellértékű szerepet tölt be.
 - A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek esetében szükség szerint különösen jelentős az óvoda együttműködő szerepe az ágazati jogszabályokban meghatározott speciális

felkészültséggel rendelkező szakemberekkel.

Az óvoda pedagógus feladatai

- A gyermekek közötti kapcsolatrendszer bővítése, társas szükségleteik kielégítése.
- A szociális érzékenység fejlesztése.
- Az erkölcsi és akarat tulajdonságok alakítása.
- A konfliktushelyzet békés, mindkét fél számára elfogadható megoldására inspirálás.
- Az érzelmek ösztönző erejére építve a gyermek személyiségének fejlesztése,
- Mintaadás, modellnyújtás, a biztonságos, toleráns egymás mellett éléshez.
- A társakkal való együtt játszás, egymáshoz való alkalmazkodás normáinak alakítása
- A különbözőségek elfogadására és tiszteletére nevelés.
- A társas együttélés szokásainak, szabályainak fokozatosan történő megismertetése,
- A gyermekek akaratának pozitív erkölcsi érzelmek kialakításával, a szabálytudat erősítésével történő fejlesztése a játéktevékenységek és a versenyjátékok során, a különböző feladathelyzetekben, és a munka jellegű tevékenységekben.
- A változatos helyzetekben az önállóság, önfegyelem, önbizalom, önbecsülés képességének alakítása.
- A kitartás, pontosság, feladattudat, szabálytudat, önértékelés kialakulásának segítése.
- A társas együttélés szabályainak közös kialakítása, gyakoroltatása.
- Szükség esetén speciális szakemberek bevonását kezdeményezzük (pl. nehezen szocializálható, hátrányos vagy halmozottan hátrányos helyzetű gyermeknél).
- A csoportközösség erősítése, MI-tudat alakítása a közösen átélt események képről történő felidézésével is.

3.3.2.1. A befogadás

Az óvoda minden dolgozója készül az új gyermekek fogadására a csoportszobák berendezésével, díszítésével, a játékok előkészítésével, az óvodai jelek elkészítésével, a környezeti feltételek biztosításával.

Cél

- A gyermeket már az óvodába lépéskor kedvező érzelmi hatások érik. Érzelmi biztonság, állandó értékrend, derűs, kiegyensúlyozott, szeretetteljes légkör vegye körül.
- A gyermekek megismerkedjenek az új környezetükkel, érzelmi bázist találjanak az óvodapedagógusokban.

Feladat

- Olyan módszerek, eljárások alkalmazása, amelyek megkönnyítik a gyerekek alkalmazkodását a megváltozott körülményekhez, biztonságot és nyugalmat adnak.

Az óvodapedagógus feladatai

- A gyermekek érzelmi biztonságának kialakítása, az egyénre szabott befogadás során (anya az óvodában tartózkodhat a gyermek igényeihez igazítottan a befogadás időszakában).
- Az óvodapedagógus és a szülők kapcsolatának kiépítése, az óvodapedagógus és a gyermek érzelmi kapcsolatának megalapozása.
- Az első szülői értekezlet keretében az óvoda napi életéről tájékoztatás nyújtása a szülőknek, bemutatva az óvodai nevelés törekvéseit.
- Pozitív érzelmi hatások biztosítása az előzetes óvodalátogatás során is.
- Szeretetteljes óvodapedagógus magatartással, fokozott törődéssel, az egyéni bánásmód érvényesítésével az érzelmi kötődés kialakítása.
- Kedvenc játékok, vagy a szívükhöz nőtt kedves holmijuk pl. cumi, „rongyocska”, „alvóka”, óvodába történő behozatalának ösztönzése.
- Kooperatív magatartással a gyermekek beilleszkedő-, és alkalmazkodó készségének erősítése.
- A meghitt kapcsolatok kiépítésére törekvés.
- A befogadás időszakában megfigyeljük, hogy:
 - a gyermek miként fogadta el az új környezetet,
 - hogyan reagált a szülőtől való elválásra,
 - magára talált-e a játékban,
 - hogyan alakult a kapcsolata az óvodapedagógusokkal,
 - hogyan illeszkedett be az óvodai élet ritmusába,
 - mi okozott számára örömet vagy nehézséget,
 - hogyan reagált a társakra

A megfigyeléseket írásban rögzíteni a csoportot vezető óvodapedagógus a gyermekek személyiséglapján.

3.3.2.2. Az értékelés és jutalmazás

Cél

- A gyermek helyes megnyilvánulásainak alakítása, pozitív motiváció biztosítása.

Feladat

- Személyre szabott pozitív értékeléssel, a gyermek pozitív tulajdonságainak megerősítésével a személyiség formálása, kibontakozása.

A gyermekek jutalmazásának elvei és formái

- kommunikációs eszközök, érzelmek kifejezése, kiemelt-megtisztelő feladatadás, játékos tevékenységek biztosítása.

Az értékelés mindig konkrét, a Az óvodában alkalmazott értékelés a verbális és nonverbális kifejezések, és gyermek számára érthető, a társak számára is motiváló hatású.

A fegyelmező intézkedések

- Az életkori sajátosságokból fakadóan mindig a pozitív irányba ható mintaadás, átterelés, motiválás, megbeszélés, szélsőséges esetben tevékenység megállítása.
- Étel, ital, tárgy vagy szeretetmegvonás nem alkalmazható.
- A pillanatnyilag adott magatartást ítéljük el és nem a gyermeket.

Az óvodapedagógus feladatai

- Az értékelés fontos személyiség és közösségalkító tényezőként történő alkalmazása.
- A pozitív értékelés, a biztatás módszerének alkalmazása, a gyermek helyes megnyilvánulásainak megerősítése.
- Fejlesztő célú, konkrétan megfogalmazott, egyénre szabott értékelés.
- A megfigyelés, a gyermeki tevékenységek és produktumok vizsgálata.

A fejlődés jellemzői óvodáskor végére

- Jól érzi magát az óvodában csoporttársaival, a csoportban dolgozó felnőttekkel.
- Képes a többiekhez alkalmazkodni, toleránsan viselkedni, a másikat elfogadni.
- Korának megfelelően kialakult a felelősségérzete, képes egyszerű döntések önálló meghozatalára.
- A csoport kialakult szokásrendszerét betartja.
- Szavak nélkül is érti környezete jelzéseit, érzéseit. (metakommunikáció)
- Önbizalma megfelelő.
- Feladat és szabálytudata kialakult.

- Konfliktushelyzetben társaival egyezkedik, szükség szerint felnőtt segítségét kéri.
- A közös tevékenységekben aktívan részt vesz.
- Az udvariassági formák betartásával kommunikál.
- Nyugodt, kiegyensúlyozott, harmonikus viselkedés jellemzi.
- Tiszteli, becsüli szülőföldjét, magyarság tudata kialakult.

3.3.3. Az anyanyelvi, az értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása

– Az anyanyelvi nevelés valamennyi tevékenységi forma keretében megvalósítandó feladat. Az anyanyelv fejlesztése és a kommunikáció különböző formáinak alakítása – beszélő környezettel, helyes mintaadással és szabálykövetéssel – az óvodai nevelés egészében jelen van. Az anyanyelv ismeretére, megbecsülésére, szeretetére nevelés közben a gyermekek természetes beszéd- és kommunikációs kedvének fenntartására, ösztönzésére, a gyermek meghallgatására, a gyermeki kérdések támogatására és a válaszok igénylésére szükséges figyelmet fordítani.

– Az óvodai nevelés a gyermek egyéni érdeklődésére, kíváncsiságára – mint életkori sajátosságra –, valamint a meglévő tapasztalataira, élményeire és ismereteire építve biztosít a gyermeknek változatos tevékenységeket, amelyen keresztül további élményeket, tapasztalatokat szerezhet az őt körülvevő természeti és társadalmi környezetről.

– Az értelmi nevelés további feladatai: egyrészt a gyermek spontán és tervezetten szerzett tapasztalatainak, ismereteinek rendszerezése, bővítése, különböző tevékenységekben és élethelyzetekben való gyakorlása, másrészt az értelmi képességek (érzékelés, észlelés, emlékezet, figyelem, képzelet, gondolkodás, alkotóképesség) fejlesztése, valamennyi értelmi képesség, különösen a képzelet és a kreativitás fejlődését elősegítő ösztönző környezet biztosítása.

Az anyanyelv ismeretének, használatának szintje meghatározza az értelmi képességek fejlődését. Ezért az óvodai élet minden területén segítjük a nyelvi fejlesztés megvalósulását, az egyéni fejlődési tempó és az egyéni sajátosságok maximális figyelembe vételével, hiszen a gyermek beszéd- és kommunikációs képessége elsődlegesen a családi szocializációtól függ, amely számára vagy előnyös, vagy hátrányos helyzetet teremt. Az egyéni fejlődés biztosításához szükséges, hogy az óvodapedagógus személyes példájával (odafigyelés, meghallgatás, beszélgetés) kommunikációs helyzetek megteremtésével ösztönözze a gyermekek közötti kommunikációt.

Az anyanyelvi játékok tudatos alkalmazásával (témahetekben, játékidőben, egy-egy szituációban) hatékonyan járunk el a **testi egészség** megőrzésén túl, a lelki és szociális **jólét** érdekében is (Pl.: fújó- légzőgyakorlatok, ajak-artikulációs gyakorlatok, drámajátékok, közmondások, találós kérdések).

Beszélgetések kezdeményezési témái: Pl.: összetartozás, szeretet, egészség, betegség, másság, egészségkárosító hatások, biztonságos közlekedés és játékhasználat, jólét: Hogy érzed magad?

Jó lehetőség a fogalmakhoz kapcsolódó aktív-, passzív szókincs bővítésére).

Ezek a közösen átélt élmények hatnak a szabad játék fejlesztésére az óvodai nevelés folyamatában.

Cél

- Az anyanyelv fejlesztése és a kommunikáció különböző formáinak alakítása.

Az anyanyelv ismeretére, megbecsülésére, szeretetére nevelés.

Feladat

- Az anyanyelvi nevelés valamennyi tevékenységi forma keretében megvalósítandó feladat.

- Beszélő környezettel, helyes mintaadással és szabályközvetítéssel a kommunikáció különböző formáinak alakítása.

- A gyermek természetes beszéd- és kommunikációs kedvének fenntartása, ösztönzése.

- A gyermek meghallgatása, a gyermeki kérdések támogatása és a válaszok igénylése.

- A gyermek spontán és tervezetten szerzett tapasztalatainak, ismereteinek rendszerezése, bővítése, különböző tevékenységekben és élethelyzetekben való gyakorlása,

- Az értelmi képességek (érzékelés, észlelés, emlékezet, figyelem, képzelet, gondolkodás – alkotóképesség – fejlesztése.

- Valamennyi értelmi képesség, különösen a képzelet és a kreativitás fejlődését elősegítő ösztönző környezet biztosítása.

- A beszédprodukció tartalmi bővítésének segítése, szókincs és grammatikai jellegű játékokkal.

- A beszédprodukció formai bővítésének előkészítése beszédtechnikai játékokkal, gyakorlatokkal.

- A tiszta beszéd kialakulásának segítése a nagy mozgások koordináltságának megfelelő fejlesztésével.

Az óvodapedagógus feladatai

- A gyermek meghallgatása, a gyermeki kérdések támogatása és a válaszok igénylése.
- Minden gyermeki kérdés megválaszolása.
- Az anyanyelv fejlesztése és a kommunikáció különböző formáinak alakítása,

ösztönzése a beszélő környezettel, helyes mintaadással és szabályközvetítéssel - a javítgatás elkerülésével.

- A gyermekek tájékozottságának megismerése.
- A gyermekek kíváncsiságára, érdeklődésére építés.
- Az utánzásos tanulás és a problémakereső, problémamegoldó próbálkozásokra, felfedezésekre épülő gondolkodás megalapozása.
- Szükség esetén az egyén fejlettségétől függő óvodapedagógusi minta, modell nyújtása (egy probléma többféle megoldásának keresésére ösztönzés).
- Változatos irodalmi élmények közvetítése a gyermekek életkorának, nyelvi fejlettségének megfelelően. Ezek az irodalmi alkotások elősegítik és hozzájárulnak az egészséges életmód megismeréséhez, népszerűsítéséhez (mondóka, vers, verses mese, bábjáték, dramatizálás). Ajánlatos a helyi gyűjtésű irodalmi anyag használata. Lásd: „Egészség és jólét” program melléklete.
- A gondolkodási struktúra megalapozása a logikai műveletek végzésével (tevékenységekben, élethelyzetekben).
- A felismerés, a megtapasztalás, a saját élményű tanulás, a tudás örömeinek felébresztése.
- A tevékenységekben, multiszenzoros úton, több csatornán (érzékelés: látás, tapintás, hallás, mozgás...) keresztül történő megismerés biztosítása.
- Az eredményre törekvés a nehézségeket legyőző, újrakezdő, önkorrekcóra képes magatartás erősítése.
- A gyermekek érdeklődésére épülő információfeldolgozás (tervezés).
- A gyermekek tájékozottságának pedagógiai értékelése (folyamatban, vagy folyamat végén).
- Az egyéni erősségek és gyenge pontok ismeretében a gyermekek differenciált fejlődésének segítése.
- A tanulás iránti vágy felkeltése, a tanulás, a felfedezés, a megismerés megszerettetése.
- Szeretetteljes, nyugodt, életszerű, természetes beszédhelyzetek teremtése, amelyben a gyermek szívesen megnyilvánul. A nap folyamán bármikor adjunk lehetőséget a beszélgetésre.
- Nyelvi képességeket fejlesztő játékok tervezése, alkalmazása.
- A gyermekek szókincsének bővítése.
- Metakommunikációs eszköztár megismertetése, gyakorlása játékban.
- A társ verbális és nonverbális reakciói megértésének segítése.
- Egymást meghallgatására ösztönzés.

- Beszédgátlás oldása a beszédkedv felkeltése és fenntartása.
- Beszédhibák felismerése, szükség esetén megfelelő szakember bevonása.
- A gyerekek már meg lévő tapasztalataira építve teremtsen lehetőséget az élethelyzetekben történő alkalmazásra.
- A tervezés alapja legyen a játék-és tevékenység-központúság és az egyéni fejlettségi szint.
- Az óvodában kialakított „JÁTÉKBÖRZE” elnevezésű játékkölcsönzés révén kívánjuk a gyermekekkel és a szülőkkel való együttműködést mélyíteni. Ennek kiemelt célja az otthoni hasznos időtöltés, a hátránykompenzálás, a gyermekek kognitív képességeinek fejlesztése.

A fejlődés jellemzői óvodáskor végére

- Az önkéntelen emlékezeti bevésés és felidézés, a közvetlen felidézés mellett megjelenik a szándékos bevésés és felidézés
 - Gondolkodása fogalmi szintre tevődik.
 - A szándékos figyelem képessége kialakul.
 - A közölt információt megérti.
 - Kérdésre minimum egyszerű mondattal válaszol.
 - Gondolatait, érzelmeit,élményeit képes érthetően elmondani,mondatokban kifejezni.
 - Bátran kérdez.
 - Nyugodtan, figyelmesen végig tudja hallgatni az óvodapedagógust, és társait.
 - Verbális emlékezete korának megfelelő.
 - Egyszerűbb történetet, mesét képes önállóan is elmondani.
 - Ismeri és használja az udvariassági szavakat.
 - Tud szemkontaktust teremteni és tartani.
 - Szókincse korának megfelelő, különböző mondatszerkezeteket, mondatfajtákat alkot.
 - Tisztán ejti a magán- és mássalhangzókat.
 - Beszédét személyiségének és az aktuális helyzet által kiváltott érzelmeknek megfelelő természetes gesztusokkal, arcjátékkal kíséri.
 - Elemi ismeretekkel rendelkezik önmagáról és környezetéről.
 - Gondolkodására a problémamegoldásra törekvés és a kreativitás jellemző.
 - Bizalomra épülő szabálytudata fejlődik.

IV. AZ ÓVODAI ÉLET MEGSZERVEZÉSÉNEK ELVEI

4.1.Személyi feltételek

- Az óvodában a nevelő munka középpontjában a gyermek áll.
- Az óvodai nevelőmunka kulcsszereplője az óvodapedagógus, akinek személyisége meghatározó a gyermekek számára. Jelenléte a nevelés egész időtartamában alapvető feltétel az óvodai nevelésnek. Az óvodapedagógus elfogadó, segítő, támogató attitűdje modellt, mintát jelent a gyermek számára. (Eredményességünkhöz hozzájárul az óvoda működését segítő, nem pedagógus alkalmazott dajka-összehangolt munkája.)
- A sajátos nevelési igényű gyermek fejlesztése speciálisan képzett szakember közreműködését igényli.
- A nemzetiséghez tartozó gyermekeket is nevelő óvodában dolgozóknak feladatuk, hogy megvalósítsák a nemzetiségi óvodai nevelés célkitűzéseit

4.1.1.Pedagóguskép

Óvodapedagógusaink feltétel nélkül szeretik, és tisztelik a gyermeket, a szülőt, elfogadják a különbözőséget. Az óvodás gyermekek fejlődését folyamatosan nyomon követik és írásban rögzítik. A szülőt folyamatosan tájékoztatják az elért eredményekről, gyermekének fejlődésről. Jellemzi őket a humanizmus, a pedagógiai optimizmus, a megújulásra való törekvés, egymás elfogadása, segítése, tisztelete, együttműködés a közösen megfogalmazott célok elérése érdekében. Jó munkahelyi légkörre, hatékony munkakapcsolatra törekednek az intézmény minden parterével. Tervezik a saját szakmai jövőjüket, fejlődési lehetőségeiket, ismereteiket gyarapítják önképzés és továbbképzés során egyaránt. Szakmailag elhivatottak, igyekeznek megfelelni a társadalmi, oktatáspolitikai, és szervezeti elvárásoknak. A gyermeki közösség aktív, tevékeny irányítói. Tudatosan alkalmazzák a közösségfejlesztés változatos módszereit, élmény gazdag tevékenységek biztosításával.

4.1.1.1.A pedagógus, mint kulcsszereplő

- Törekedjen a gyermeki személyiség teljes körű megismerésére, fejlesztésére, autonómiájának kibontakoztatására. A személyiségfejlődésben jelentkező zavarokat ismerje fel, és szükség esetén irányítsa megfelelő szakemberhez.
- Legyenek összhangban a pedagógiai folyamatot meghatározó tervezési dokumentumai Az Óvodai Nevelés Országos Alapprogramjával és a Helyi Pedagógiai Programmal.

- A tanulási folyamat felépítése, lépéseinek egymásra épülő tervezése segítse a kitűzött cél elérését, szükség esetén rugalmasan változtasson előzetes tervein elképzelésein.
- A tevékenységek tudatos megtervezésére tegye a hangsúlyt, használja ki a szociális tanulásban rejlő lehetőségeket és alkalmazza a differenciálás elvét, tudatosan törekedve a tanulók motiválására és aktivizálására.
- Támogasson és szervezzen óvodai és óvodán kívüli közösségfejlesztő tevékenységeket, programokat, alkalmazva szociális képességeket fejlesztő módszereket.
- A pedagógiai módszereket az adott tevékenységi forma sajátosságainak, céljainak a gyermekek fejlettségi szintjének megfelelően alkalmazza, támogatva a kompetenciafejlesztést.
- Rendelkezzen megfelelő módszertani kultúrával, melyet tudatosan, célszerűen és változatosan használjon a különböző munkaformákban.
- Ismerje a pedagógiai tevékenységet meghatározó tervezési dokumentumokat, különböző szintű tervei szervesen épüljenek egymásra.
- Tervezése során a pedagógiai folyamat minden lényeges elemét komplex módon vegye figyelembe (életkori sajátosságait, a gyermekek érdeklődését, előzetes tapasztalatait, képességeit és a környezeti feltételeket).
- Építsen a gyermekek más forrásokból szerzett tudására, használja ki és alkalmazza a tevékenység kínálta belső és külső kapcsolódási lehetőségeket.
- A nevelési folyamatot úgy építse fel, hogy elősegítse az értelmi képességek fejlődését, előtérbe helyezve a gyermekek önálló gondolkodását és kreativitását.
- A nevelőmunka során biztosítsa, hogy egyformán magas színvonalú és szeretetteljes nevelésben részesüljön minden gyermek, a meglévő hátrányai csökkenjenek, kiemelt figyelmet fordítva a különleges bánásmódot igénylő, és a hátrányos helyzetű gyermekek esetében.
- Tudatosan alkalmazza a közösségfejlesztés változatos módszereit, élmény gazdag tevékenységek biztosításával.
- Helyesen értelmezi és hatékonyan kezeli a felmerülő konfliktusokat, pozitív példák megerősítésével, felismeri a tanulási és magatartási problémákat, kompromisszumos megoldásra törekszik.
- Képes az értékelés különböző céljainak és szintjeinek megfelelő értékelési formák, módszerek meghatározására, az értékelés eredményeinek felhasználására.

- A pozitívumokra épülő, differenciált fejlesztő értékelést részesíti előnyben, eredményéről a szülőknek megfelelő tájékoztatást nyújt.
- Személyes pozitív példájával segíti az ön és társas értékelés alakulását.
- Attitűdje legyen nyitott, támogató biztosítson a gyermekek számára nyugodt bizalom teli légkört, tanulástámogató környezetet, megfelelő feltételeket, eszközöket, melyek igazodnak az életkori sajátosságokhoz.
- Tudatosan figyel a gyermeki kezdeményezések bátorítására, épít a pozitív visszajelzésekre, hibáit korrekt és tapintatos módon javítja.
- Rendelkezzon pedagógiai optimizmussal, higgyen minden gyermek fejlesztettségében az egyéni képességeket, szükségleteket figyelembe véve.
- Viselkedésében, közösségi magatartásában, kommunikációjában pontos, következetes, modellértékű legyen, szakmai hozzáértést tükrözzön. Érdeklődésével, kérdéseivel ösztönözze a gyermekek egymás közötti kommunikációját.
- Legyen tisztában szakmai felkészültségével, személyiségének sajátosságaival és tudjon alkalmazkodni a szerepelvárásokhoz.
- Rendelkezzon innovatív, empatikus, kreatív, humoros, kommunikatív személyiséggel.
- Használja ki a pályázatokban rejlő lehetőségeket.
- Szakmai fejlődése elősegítése érdekében, állandó önreflexiót gyakorol és folyamatos önképzéssel, továbbképzéssel, online képzéssel fejleszti tudását.
- A partnerektől kapott visszajelzéseket önkritikusan elemzi, értékeli és felhasználja őket.
- Igyekezzen szakmai álláspontját kifejteni, az óvodai tevékenység során a felmerülő és kapott feladatait problémáit önállóan kezelni.
- Rendelkezzon az elvárásoknak megfelelő munkafegyelemmel, munkamorállal.
- Tartsa elsődleges szempontnak és használja ki a gyermekek folyamatos tevékenykedtetését, az ismeretek, tapasztalatok szerzésének komplexitását, a gyermekek szabad önkifejezését a játékban.
- Legyen a szervezetfejlesztés aktív részvevője, kapcsolódjon be különböző szakmai közösségek munkájába.
- Lehetőség szerint használja az óvodai nevelés képességfejlesztést támogató digitális eszközöket.

- Építse és ápolja rendszeresen a partneri kapcsolatokat, lehetőség szerint használva az infokommunikációs eszközöket és a különböző online csatornákat együttműködve a pedagógiai munkát segítő más felnőttekkel is.

Óvodapedagógusi kompetenciák

1. Szakmai feladatok, szaktudományos, szaktárgyi, tantervi tudás.
2. Pedagógiai folyamatok, tevékenységek tervezése és a megvalósításukhoz kapcsolódó önreflexiók.
3. Tanulás támogatása.
4. A tanuló személyiségének fejlesztése, az egyéni bánásmód érvényesülése, a hátrányos helyzetű, sajátos nevelési igényű vagy beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek, tanuló többi gyermekkel, tanulóval együtt történő sikeres neveléséhez, oktatásához szükséges megfelelő módszertani felkészültség.
5. A tanulói csoportok, közösségek alakulásának segítése, fejlesztése, esélyteremtés, nyitottság a különböző társadalmi-kulturális sokféleségre, integrációs tevékenység, osztályfőnöki tevékenység.
6. Pedagógiai folyamatok és a tanulók személyiségfejlődésének folyamatos értékelése, elemzése.
7. Kommunikáció és szakmai együttműködés, problémamegoldás.
8. Elkötelezettség és szakmai felelősségvállalás a szakmai fejlődésért

4.1.2. Dajka kép

A dajka, mint a nevelői munkát segítő pedagógiai ismeretekkel és dajkai szakismerettel rendelkező dolgozó:

- Kísérje figyelemmel az óvodapedagógusok elvárásait és annak megfelelően vegyen részt a nevelő munkában.
- Személyes részvétellel vegyen részt és segítse a folyamatos tízóraiás menetet.
- Fogadjon el minden gyermeket és ennek megfelelően segítse személyiségük fejlődését
- A szokásrendszer alakításában erősítse a gyermekeket személyes példaadással.
- Megfelelően kommunikáljon a gyermekekkel és felnőttekkel egyaránt.
- Legyen tisztában saját kompetencia határaival, s tartsa be azokat.

- Rendelkezzen az elvárásoknak megfelelő munkafegyelemmel és munkamorállal.
- Folyamatosan biztosítsa az óvodai élethez szükséges megfelelő higiéniai feltételeket pontos, precíz munkavégzéssel.
- Aktívan vegyen részt a rendezvények lebonyolításában, szívesen vállaljon plusz feladatokat.
- Óvja, védje az intézmény vagyontárgyait.

4.1.3. Továbbképzési alapelveink

- A minőségi munkára törekvő, munkáját és a gyerekeket szerető pedagógusnak természetes az állandó továbbképzés, önképzés. Legyen az szervezett jellegű, a kötelező továbbképzés része, vagy szakkönyvekből, internetről, esetleg más ismerethordozó útján elsajátított tudás.
- Minden óvodapedagógus kötelessége a folyamatos önképzés, a pedagógiai, pszichológiai kutatások eredményeinek ismerete és gyakorlatban való alkalmazása.
- Minden pedagógus képességeit úgy fejlessze, hogy az a nevelő közössége módszertani eszköztárának gazdagítását, a gyermekek tevékenységrendszerének fejlesztését szolgálja.
- Szóbeli és írásbeli kommunikációjának folyamatos fejlesztésére törekedjen.
- Pedagógiai tevékenységét reálisan a vonatkozó szakterminológia használatával elemezze és értékelje.
- Rendszeresen tájékozódjon az óvodai nevelést, képességfejlesztést támogató digitális technológiai eszközökről lehetőség szerint alkalmazza is azokat
- A továbbképzéseken részt vevő dolgozók (óvodapedagógus, dajka) felelősséggel készüljön fel, az ott halottakat adja át munkatársainak.
- Fontosnak tartjuk, hogy a nevelőtestület tagjai segítsék, erősítsék egymást tanulmányaikban, a távollévők helyettesítésében.
- A továbbképzéseken, szervezett bemutató alkalmával, illetve a különböző fórumokon méltó módon képviseljék intézményünket, Helyi Pedagógiai Programunkat.
- Szakmai együttműködés érdekében használja az online felületeket.

4.2. Tárgyi feltételek

- Az óvodának rendelkeznie kell a pedagógiai program megvalósításához szükséges tárgyi feltételekkel. **Az óvoda épületét, udvarát, kertjét, berendezését úgy kell**

kialakítani, hogy az szolgálja a gyermekek biztonságát, kényelmét, megfelelően változó testméretének, biztosítsa egészsége megőrzését, fejlődését. A gyermekek óvodai életének szinterei legyenek otthonosak, barátságosak, játékra motiválóak, amelyek alakításában a gyermekek adott szükségletük, tevékenységük szerint vesznek részt. Tegye lehetővé mozgás- és játékgigényük kielégítését, és a gyermekeket harmóniát árasztó színekkel, formákkal, lehetőleg természetes anyagokkal vegye körül. A gyermekek által használt játékokat, eszközöket számukra is hozzáférhető módon és a biztonságukra figyelemmel kell elhelyezni. Az óvoda egyidejűleg biztosítson megfelelő munkakörnyezetet az óvodai munkatársaknak, teremtsen lehetőséget a szülők fogadására.

Az óvoda tárgyi fejlesztéséhez pályázatok megírásával és eszközök készítésével járunk hozzá. A 2012 augusztusában telepített udvari játékainkat pályázaton nyertük, melyek megfelelnek a mostani szabványnak, előírásnak. Jó idő esetén ezek alkalmasak a mozgásfejlesztés célkitűzéseinek megvalósítására, télen, illetve rossz idő esetén a nagy méretű csoportszobák átrendezésével biztosítjuk ezen feladatok megvalósítását.

2017. és 2018. nevelési évben a TOP-1-4-1-15-2016-SB1 Széchenyi 2020 Európai Unió pályázat keretében 41.000.000 Ft-ból megújult az épület, és több mint 13.000.000.Ft. értékben fejlesztő játékok, egyéb eszközök, és bútorok beszerzése megújult helyiségek harmóniát, nyugalmat sugároznak az esztétikus színek, anyagok használatával, egyúttal megfelelő munkakörnyezetet biztosítanak az óvoda dolgozói számára is. Az új bútorok biztonságosak, lehetővé teszik a gyermekek által használt eszközök számukra hozzáférhető módon történő elhelyezését.

A tárgyi feltételeink további fejlesztését az anyagi lehetőségeinkhez mérten a 20/2012 (VIII.31) EMMI rendelet 2 mellékletében felsorolt kötelező eszközjegyzék figyelembevételével tervezzük meg.

4.3. Az óvodai élet megszervezése

– 1. A gyermek egészséges, a tevékenységekben megnyilvánuló fejlődéséhez, fejlesztéséhez a napirend és a heti rend biztosítja a feltételeket, melyek a megfelelő időtartamú, párhuzamosan is végezhető, differenciált tevékenységek, valamint a gyermek együttműködő képességét, feladattudatát fejlesztő, növekvő időtartamú (3-35 perces) csoportos tevékenységek tervezésével, szervezésével valósulnak meg. A napirend igazodik a különböző tevékenységekhez és a gyermekek egyéni szükségleteihez, valamint tekintettel van a helyi szokásokra, igényekre. A rendszeresség és az ismétlődések érzelmi biztonságot teremtenek a gyermekeknek.

– 2. A jó napirendet folyamatosság és rugalmasság jellemzi, amely igazodik a gyermekmotiváltságához, aktivitásához és a változó környezethez. Fontos a tevékenységek közötti harmonikus arányok kialakítása, a játék kitüntetett szerepe. A napi- és hetirendet a

gyermekcsoport óvodapedagógusai alakítják ki.

- 3. Az óvodai élet szervezésében a gondozásnak is kiemelt szerepe van. Az óvodapedagógus a gondozás folyamatában nevel, építi kapcsolatait a gyermekekkel, egyúttal segíti önállóságuk fejlődését, együttműködve a gondozást, nevelést segítő munkatársakkal.
- 4. Az óvodai élet megszervezése során törekedni kell a személyes interakcióra, élősavas mese és közösségi játékelmény biztosításával.
- 5. Az óvodai élet tervezését, valamint a gyermekek megismerését és fejlesztését, a fejlődésük nyomon követését különböző kötelező dokumentumok szolgálják. Az óvodai nevelés csak jóváhagyott pedagógiai program alapján valósulhat meg és a teljes óvodai életet magába foglaló tevékenységek keretében szervezhető meg, az óvodapedagógus feltétlen jelenlétében és közreműködésével.
- 6. A gyermekek a tanköteles korukat megelőző nevelési évben a későbbi eredményes iskolai előrehaladáshoz fontos képességeik és készségeik fejlesztése érdekében az óvodai csoportokban naponta összesen 45 perces időkeretben, a feladatra differenciált, a gyermek egyéni terhelhetőséghez igazodó – amennyiben az infrastrukturális adottságok lehetővé teszik, külön térben szervezett – iskola-előkészítő fejlesztő pedagógiai tevékenységben vesznek részt.
- 7. A tanköteles korú, de az óvodában nevelkedő gyermekeket a 6.pont alkalmazása során tanköteles korukat megelőző nevelési évben járóknak kell tekinteni.
- 8. A gyermekek fejlődésének nyomon követése a tanköteles kor betöltését megelőző nevelési évtől az iskolai tanulmányok megkezdéséhez szükséges készségek és képességek rögzítésével egészül ki a következő dokumentumban az iskola-előkészítő fejlesztő pedagógiai tevékenység tervezése érdekében.
- 9. A gyermekek fejlődésének vizsgálata céljából a tanköteles kor betöltésekor nevelési évben diagnosztikus mérési rendszer alkalmazható.

4.3.1. Az óvodai csoportok kialakításának szempontjai

A csoportok kialakításánál az életkor szerinti megosztásra törekszünk, amelynek formáját a felvételt nyert gyermekek kora, a már meglévő gyermekközösségek összetétele határozza meg, a szülői igények figyelembevételével.

Ennek megfelelően szervezhető osztott, illetve részben osztott csoport.

4.3.1.1. Óvodánk napirendje

A gyermek egészséges, a tevékenységekben megnyilvánuló fejlődéséhez, fejlesztéséhez a napirend és a heti rend biztosítja a feltételeket, melyek a megfelelő időtartamú, párhuzamosan is végezhető, differenciált tevékenységek, valamint a gyermek együttműködő képességét, feladattudatát fejlesztő, növekvő időtartamú (3-35 perces) csoportos foglalkozások tervezésével, szervezésével valósulnak meg.

Napi rendünk igazodik a különböző tevékenységekhez és a gyermekek egyéni szükségleteihez, de tekintettel van a helyi szokásokra, igényekre is.

A rendszeresség és az ismétlődések érzelmi biztonságot adnak gyermekinknek.

Az óvodapedagógus a gondozás folyamatában is nevel, építi kapcsolatait a gyermekekkel, egyúttal segíti önállóságuk fejlődését, együttműködve a gondozást végző munkatársakkal.

Ezeknek a mindennapi, bensőséges helyzeteknek – együttműködve a gondozásban résztvevő dajkával – kapcsolaterősítő, bizalomépítő, önállóság fejlődést elősegítő hatása kiemelt jelentőségű.

Az óvoda teljes nyitvatartási idejében a gyerekekkel történő tevékenységek mindegyikét óvodapedagógus irányítja.

A napirend kialakításának elveit a gyermekcsoport óvodapedagógusai alakítják ki, az alábbi módon:

- tevékenységek közötti harmonikus arányok érvényesülése, a játék kitüntetett szerepe, a játékidő védelme
- a nyugodt, biztonságos óvodai élet feltételeinek kialakítása, a gyermekek életkori sajátosságainak figyelembevétele
- rugalmasság és folyamatosság
- a nevelés céltudatos megtervezése során alakítjuk ki a gyermekek életrendjét, időbeosztását.
- A napirend biztosítja a gyermekek számára a nyugodt, kiegyensúlyozott óvodai környezet megteremtését.
- lehetővé teszi a szabad levegőn való tartózkodást, a szokásrendszer kialakítását, a gyermeki tevékenység szabad kibontakoztatását.
- A napirenden belül a legtöbb időt a játék kapja. Mindez biztonságot jelent a gyermek számára.
- A napirend igazodik a célokat szolgáló feladatokhoz, figyelembe veszi a csoport szokásait és igényeit.

NAPIRENDI AJÁNLÁS

Időtartam	Napirendi tevékenység
-----------	-----------------------

7:30	Gyermekek fogadása. szabad játék, szabadon választott tevékenységek. Beszélgetés, egyéni, csoportos, páros játékok.
8:50	Folyamatos tízórai, szabad játék.
9:30	Heti rend szerinti műveltségterületek megvalósítása, kötött vagy kötetlen tevékenységek. Szabad játék. Mindennapos mozgás, mozgásos játékok. Teremrendezés Anyanyelvi játékok.
10:30	Öltözködés, levegőzés, udvari játék. Testápolási tevékenységek, készülődés az ebédhez, naposi feladatok ellátása.
12:00	Ebéd, testápolási tevékenységek, mesehallgatás, pihenés
15:15 – 16:00	Folyamatos ébredés, uzsonna. Szabad játék, beszélgetés hazamenetelig.

4.3.1.2. Óvodánk heti rendje

- A heti rend a folyamatosságot, a rendszerességet, a nyugodt légkört teremti meg az óvodai csoportban.
- A heti rend és a napirend biztosítja a szokásrendszer segítségével a gyermek egészséges, a tevékenységekben megnyilvánuló fejlődését, és lehetőséget nyújt az óvodások napi életének megszervezéséhez, melyet az egész nap folyamán óvodapedagógus irányít. Figyelünk arra, hogy minél rugalmasabb és alkalmazhatóbb heti rendet állítsunk össze.
- Jusson idő a gyermeki tevékenységek, ötletek és javaslatok meghallgatására, kipróbálására vagy közös megvitatására. A rugalmasság a helyzethez való alkalmazkodást segíti elő, hogy a heti rend a gyermek életének észrevétlen szabályozója legyen.
- Szabadon dönthetünk abban a kérdésben, hogy a komplexitás keretében mely tevékenységeket és szervezeti formákat választjuk a gyermekek differenciált fejlesztése érdekében az egyes napok folyamán.
- A heti rend életkortól függően naponta biztosítja a tervezett és rendszeres mozgásfejlesztést. A keret és az időtartam változó, szervezhető kezdeményezett, vagy kötött formában.
- Heti 1 alkalommal minden korosztály számára kötelező a mozgás tevékenység.
- Mozgásfejlesztő szabályjátékokat a mindennapos mozgás keretein belül a gyerekek részképességeinek fejlesztésére törekedve szervezünk.
- Párhuzamosan folyó, tevékenységet úgy alakítjuk ki, hogy naponta folyamatosan legyen lehetőség a művészeti tevékenységekre a gyermek önálló döntése, választása alapján.

Heti rend tevékenységei

- Külső világ tevékeny megismerése és matematikai tapasztalatszerzés
- Verselés, mesélés
- Ének- zene, énekes játék, gyermektánc
- Rajzolás, festés, mintázás, kézimunka
- Mozgásos tevékenység, mozgásfejlesztés

Minden napi tevékenységek

- Szabad játék
- Verselés- mesélés, anyanyelvi játékok
- Mozgásos tevékenység, mozgásfejlesztés

Egyéb lehetőségek:

- dramatikus játékok
- hagyományok ápolása
- kismesterségek – kézműves tevékenységek
- kirándulások-élményszerzés
- élményszerző séták
- bábszínház
- óvodai és csoportprogramok (naptári tervben szereplő programok)

4.4. Az óvoda kapcsolatai

– Az óvodai nevelés a családdal való szoros együttműködés. Ennek alapvető feltétele a családdal való szoros együttműködés. Az együttműködés formái változatosak, a személyes kapcsolattól a különböző rendezvényekig magukban foglalják azokat a lehetőségeket, amelyeket az óvoda, illetve a család terem meg. Az óvoda által és a családokkal közösen szervezett események, ünnepek családi hangulat kialakításával – a felnőttel és a gyermekek közös tevékenységével is – kifejezik az örömteli érzelmi állapotot. Az óvodapedagógus figyelembe veszi a családok sajátosságait, az együttműködés során érvényesíti a családközpontú intervenció gyakorlatát, azaz a családokhoz illesztett megoldásait.

– Az óvoda kapcsolatot tart azokkal az intézményekkel, amelyek az óvodába lépés előtt (bölcsődék és egyéb szociális intézmények), az óvodai élet során (pedagógiai szakszolgálat intézményei, gyermekjóléti szolgálatok, gyermekotthonok, egészségügyi, illetve közművelődési intézmények) és az óvodai élet után (iskolák) meghatározó szerepet töltenek be a gyermekek életében. A kapcsolattartás formái, módszerei alkalmazkodnak a feladatokhoz és az egyéni szükségletekhez. A kapcsolatok kialakításában és fenntartásában az óvoda nyitott és kezdeményező.

– A nemzetiséghez tartozó gyermekeket is nevelő óvoda kapcsolatot tart az érintett nemzetiségi önkormányzattal, szervezettel.

– A Kárpát-medence magyar nyelvű intézményei közötti oktatási tér kialakítása érdekében az óvoda nyitott a külföldi magyar óvodákkal való együttműködésre, és lehetőségei szerint – szakmai kapcsolatot tart fenn.

4.4.1. A családdal való együttműködés

A gyermek elsődleges szocializációs színtere a család. Az óvodai nevelés a családi neveléssel együtt, azt kiegészítve szolgálja a gyermek személyiségének fejlődését. Az óvodában arra törekszünk, hogy a szülők meglegedésére, a családi nevelést kiegészítve gondozzuk, védjük, szocializáljuk, ápoljuk, neveljük, fejlesszük a ránk bízott gyermekeket. A szülőket nevelő partnernek tekintjük. megismertetjük velük nevelési felfogásunkat, programunk céljait. Minden lehetőséget megragadunk annak érdekében, hogy a családi nevelési szokásokat mi is megismerjük. Az óvodai nevelés nem lehet eredményes családi megerősítés nélkül, elengedhetetlen az összhangban történő nevelés. A gyermekek egyéni fejlődéséről folyamatosan tájékoztatjuk a szülőket. Fontosnak tartjuk a hiteles tájékoztatást, a probléma érzékenységet, a tapintatot és az előre mutató segítséget. A családdal történő őszinte, nyílt együttműködés csak a kölcsönös bizalom talaján valósulhat meg. A szülőknek tapasztalniuk kell, hogy tiszteletben tartjuk nevelési elveiket, hogy szeretjük a gyerekeiket. Arra törekszünk, hogy emberi magatartásban, szakmai felkészültségben példamutatóak legyünk.

A kapcsolattartás formái

- A beíratás az első személyes találkozás az intézményben.
- Szülői értekezleteken és személyes találkozások alkalmával pedagógiai, egészségügyi, pszichológiai tanácsokat adunk, ha igénylik.
- Családlátogatások alkalmával a család nevelési szokásainak megismerése.
- Egyéni beszélgetések alkalmával az esetleges probléma megbeszélése.
- Befogadás ideje alatt a szülő bármikor bemehet a csoportba, megismerheti az óvoda szokásrendszerét, ha igényt tart rá.
- Nyílt napokon olyan tevékenységeket is kitalálunk, ahol a szülő a gyermekével együtt van, együtt tevékenykednek.
- Egészségnap/ egészséghét: a helyes életvitelhez megfelelő egészséges életmódi tapasztalatok átadása, -szokások kialakítása, gyakorlati megvalósítások, tanácsok, ötletek (testi, lelki, szociális jólét) témákban, civil szervezetek bevonásával (Védőnői Szolgálat, Pedagógiai Szakszolgálat, Gyermekjóléti Szolgálat).
- Ünnepek, kirándulások alkalmával is lehetősége van a szülőnek, hogy részese legyen a gyermeke ünnepi hangulatának.

Formális együttműködési formák

Családlátogatás

- a nevelési év során, ha szükséges

Szülői értekeztet

- a felvételt nyert gyerekek szülei részére tájékoztató
- szeptemberben a nevelési év feladatainak megbeszélése
- januárban aktuális feladatok, a tankötelesek iskolába készülnek

Nyílt napok

- betekintési lehetőségek az óvodai életbe

Egészségnap

- minden nevelési évben

Elégedettségi felmérések

- szülők véleménye

Írásban értesítés

- levél

Fogadó óra

- igazgató, óvodapedagógusok

Informális együttműködési formák

Nyitott óvoda

- a szülők előzetes egyeztetés alapján a következő módon részt vehetnek gyermekük életében: – reggeli együtt játszás – délutáni időszakban együtt játszás
- közös szülős befogadás
- közös játék-, munkadélutánok,
- közös ünnepi készülődés (hagyományápolás) - közös kirándulások
- közös szülős befogadás
- közös játék-, munkadélutánok,
- közös ünnepi készülődés (hagyományápolás) - közös kirándulások
- egy-egy projekt-téma feldolgozásánál a szülők aktív részvétele – az élményszerzésben – az óvodai életben, életszerű helyzetekben – a csoportszobai tevékenységekben – a gyűjtőmunkába való bevonás
- A gyerekek fejlettségéről, fejlődéséről a szülők számára legalább évente kétszer tájékoztatást adunk.

4.4.2.Kapcsolat a tágabb környezettel

A fenntartóval

Kapcsolatunk részben hivatalos, részben pedig támogató, segítő jellegű. Problémáink megoldását az együttműködés jellemzi.

A kapcsolattartás formái

- Kölcsönös tájékoztatás,
- Egyéni beszélgetések.
- Az igazgató beszámolója /amennyiben igény van rá/

Társintézményekkel

❖ Iskolával

Az óvoda és az iskola kapcsolatában arra törekszünk, hogy az iskola megismerje azt a szándékunkat, hogy a gyermekeket egyéni képességeiknek megfelelően úgy fejlesszük, hogy a környezetükben jól eligazodjanak, együttműködőek, kapcsolatteremtőek legyenek és képesek legyenek az iskolai tanulmányaik megkezdésére. Fontos számunkra, hogy az óvoda-iskola átmenet minél zökkenőmentesebb legyen. Ennek érdekében folyamatos és rendszeres kapcsolatra törekszünk az iskolával. A jó kapcsolat alapja a tisztelet és a megbecsülés egymás munkája iránt.

Az együttműködés formái

- Kölcsönös látogatások, tapasztalatgyűjtés:
- Az első osztályosok meglátogatása a tanév elején az iskolában,
- Az első osztályos pedagógus az iskoláskorúakat látogatja meg az óvodában.
- A leendő iskolások látogatása
- Az iskolai pedagógusokkal az emberi és szakmai kapcsolatok folyamatos ápolása, érdeklődés egymás munkája, problémái, eredményei iránt.
- Közös játékdélután szervezése a napközis csoporttal.

❖ Védőnővel

A kapcsolattartás formái

- Alkalmankénti esetmegbeszélések.
- Tájékoztató előadások szervezése a szülőknek.
- A gyermekek tisztasági ellenőrzése.

❖ Szakmai szervezetekkel

- A Nyírbátori Pedagógiai Szakszolgálat munkatársaival és a Szakértői Bizottsággal tartunk szakmai kapcsolatot.
- Folyamatosan figyelemmel kísérjük a felkínált szakmai képzéseket, programokat és érdeklődésünknek, illetve programunk megkívánta fejlesztési lehetőségeknél megfelelően részt veszünk azokon.

❖ Gyermekjóléti Szolgálattal

Gyermekeink többsége hátrányos helyzetű, vagy halmozottan hátrányos helyzetű. Sok a gond, a megoldandó probléma, ennek megoldásához, ha szükséges a gyermekjóléti szolgálat vezetőjének a segítségét kérjük. Folyamatosan tartjuk a kapcsolatot, ha veszélyhelyzet van valamelyik családban.

❖ Idősek otthonával /nappali ellátás/

Alkalmankénti műsorokkal, látogatásokkal (Idősek Világnapja, karácsony, nőnap, Anyák napja).

❖ Nyugalomsziget Idősek Otthona

Alkalmankénti műsorokkal, látogatásokkal.

❖ Egyházzal

Nevelési időn kívül hittanórák tartása hetente 1x.

Szívesen fogadjuk az óvodai rendezvényeinken.

V. AZ ÓVODAI ÉLET TEVÉKENYSÉGFORMÁI ÉS AZ ÓVODAPEDAGÓGUS FELADATAI

5.1. Játék

- A játék a kisgyermekkor legfontosabb és legfejlesztőbb tevékenysége, s így az óvodai nevelés leghatékonyabb eszköze. A játék – szabad képzettársításokat követő szabad játékfolyamat – a kisgyermek elemi pszichikus szükséglete, melynek mindennap visszatérő módon, hosszan tartóan és lehetőleg zavartalanul ki kell elégülnie. A kisgyermek a külvilágból és saját belső világából származó benyomásait játékában **jeleníti meg**. Így válik a játék kiemelt jelentőségű, **az egész** személyiséget fejlesztő, élményt adó tevékenységgé.
- Az óvodában előtérbe kell helyezni a szabad játék érvényesülését. A játék kiemelt jelentőségének az óvoda napirendjében, időbeosztásában, továbbá a játékos tevékenységszervezésben is meg kell mutatkoznia.
- A kisgyermek első valódi játszótársa a családban, az óvodában is a felnőtt: a szülő és az óvodapedagógus. Az óvodapedagógus utánozható mintát ad a játéktevékenységre, majd amikor a játékfolyamat már kialakult, bevonható társ marad, illetve segítővé, kezdeményezővé lesz, ha a játékfolyamat elakad. Az óvodapedagógus jelenléte teszi lehetővé a gyermekek közötti játékkapcsolatok kialakulását.
- A játékhoz megfelelő helyre, esztétikus és egyszerű, alakítható, a gyermeki fantázia kibontakozását segítő anyagokra, eszközökre, játékszerekre van szükség. Az óvoda és az óvodapedagógus feladata, hogy megfelelő csoportlégkört, helyet, időt, eszközöket és élményszerzési lehetőségeket biztosítson a különböző játékformákhoz.
- A játék folyamatában az óvodapedagógus tudatos jelenléte biztosítja az élményszerű, elmélyült, kreatív gyermeki játék kibontakozását. Mindezt az óvodapedagógus feltételteremtő tevékenysége mellett a szükség és igény szerinti együttjátszásával, támogató, serkentő, ösztönző magatartásával, indirekt reakcióval éri el.

A játékformák, játéktípusok	
Tartalmi alapján	funkciós – gyakorló
	szerepes – szimbolikus - szerepjáték
	konstruáló – építő
	szabályjáték
Szociális jellege szerint	a gyermekek egyedüli játéka
	gyermek-gyermek közös játéka
	gyermek-felnőtt közös játéka
A kezdeményező személye szerint	egy gyermek
	gyermekcsoport
	gyermek-felnőtt közös kezdeményezése
Történetiségét tekintve	múltat idéző játékok
	a jelenből táplálkozó játékok
	jövőbe mutató játékok

Cél

- A játék élményszerűségének biztosítása, a gyermek önállóságának és önkifejezésének lehetősége mellett.
- A gyermekek által szabadon kezdeményezett spontán játék elősegítése.
- Váljanak képessé a gyermekek egyéni vágyaik, ötleteik, élményeik kifejezésére fő tevékenységükben, a játékban.
- A szabad és kezdeményezett játékok során valósuljon meg személyiségük komplex módon történő fejlődése.
- Irányított játéktémák lehetőségei: az összetartozás, szeretet, egészség, betegség, orvos és védőnő munkája.
- A 3-6-7 éves gyermekek fejlődésének, az életkoruknak megfelelően sokféle, a gyermek fejlődését elősegítő játéktevékenység biztosítása.

Feladat

- A szabad játék hangsúlyos érvényesülése- zavartalansága- az óvodapedagógus tudatos és reflektív szemléletű jelenléte indirekt támogatással.
- Az elmélyült játék feltételeinek megteremtése: megfelelő hely, idő, eszköz biztosítása.
- Beszéd- és kifejezőkészség, önismeret fejlesztése bábozással, dramatikus játékkal.
- Inger gazdag, cselekvésre inspiráló, a gyermek kíváncsiságát felkeltő, esztétikus, harmóniát

sugárzó környezet kialakítása.

- Egyéni és közös élményszerzési lehetőségek biztosítása a szabad játék kibontakoztatása érdekében, különös tekintettel a hátrányos helyzetű, halmozottan hátrányos helyzetű ingerszegény környezetből érkező gyermekekre.
- A játék differenciált támogatása, a gyermek egyediségéhez igazodóan.
- A játékkalkalmak sérthetlenségének biztosítása. Nevelői tevékenységünkben a játékos tevékenységek beiktatásával nem csorbíthatjuk a szabad játékválasztás kereteit, lehetőségeit.
- Az óvodában fellelhető játékfajták, azok tartalmának, minőségének gazdagítása a gyermekek egyéni sajátosságainak figyelembe vételével.
- A gyermekek beszédkésztség fejlesztése a játékban. Az óvodapedagógus modell értékű módszereinek alkalmazása.

A játékkal összefüggő feladatokban az alábbi szempontok érvényesülnek

Óvodapedagógus feladata:

- A lehető leghosszabb idő biztosítása a szabad játékra.
- Az egyes játékfajták arányainak biztosítása az életkori sajátosságok figyelembe vételével.
- A játékok a gyermekek által jól látható és elérhető helyen történő elhelyezése.
- Figyelem a játékok optimális mennyiségére és cseréjére.
- Biztonságos, nyugodt légkör megteremtése, ahol a gyermek a játékigényének megfelelően szabadon választhat és dönthet.
- A gyermeki játszóhelyek kialakítása figyelembe véve, hogy az adott korcsoport gyermekei mit szeretnek játszani, illetve mi vel szeretnek foglalatoskodni.
- Állandó és variálható helyek biztosítása.
- A csoportszobában is használható mozgásos játékok, mozgásfejlesztő eszközök biztosítása.
- A kedvezőtlen, negatív élmények pozitív irányba történő feldolgozásának segítése.
- Esztétikus tiszta és könnyen elérhető anyagok, játékeszközök biztosítása, amelyek felkeltik a gyermek érdeklődését, segítik a kreativitás, az önkifejezés, az alkotókedv közös kibontakozását, kedvet csinálnak a játékhoz.
- Tudatos szerepvállalás: szükség és igény szerinti együtt játszással, támogató, serkentő,